

BİRLEŞİM DERGİ

2020
HOŞ GELDİN

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SULTANGAZİ HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

Elektromekanik taahhüt işleri Birleşim Grup tarafından başarı ile tamamlanan hastane hizmet vermeye başladı.

Röportaj
**ZİHNİ
GÖKTAY**

Bir Mola Ver...

**TROYA'YI YAŞATAN
ARKEO - KÖY
TEVFİKİYE KÖYÜ**

Dergi Adı: Birleşim Dergi

İmtiyaz Sahibi:

Birleşim Mühendislik
Isıtma Soğutma Havalandırma San. ve Tic. A.Ş.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökçe Alaçlı

Yayın Kurulu

Mesut Altan, İdris Çakır, İbrahim Biner,
Mehmet Pak, Gökçe Alaçlı

Yönetim Yeri

Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde No: 3
Ümraniye 34776 İSTANBUL
Tel: 0216 - 499 49 59 (Pbx) - Fax: 0216 - 499 49 60
info@birlesimdergi.com - www.birlesimdergi.com

Grafik Tasarım & Görsel Yönetim

Plus International Ltd. Şti.
Yalnız Selvi Caddesi, İşlem Sokak No: 2
Uplife Park E - Blok No: 133, Kat: 16
Soğanlık - Kartal / İstanbul
Tel.: 0216 - 672 32 82
plus@plus.com.tr - www.plus.com.tr

Basım

Umur Basım Sanayi Ticaret A.Ş.
Tel: 0216 - 645 62 00
www.umur.com.tr

Yayın Türü

Yerel süreli yayındır.
(Tüm Türkiye'de dağıtılmaktadır.
Basın Kanunu'na göre yerel süreli yayındır.)
ISSN 2148-6158

Dergide yer alan görseller ve yazılar,
izin alınmaksızın kısmen veya tamamen
çoğaltılamaz, basılamaz, kullanılamaz.

Editörden

Kurumsal İletişim Yöneticisi
Gökçe ALAÇLI

Değerli okurlarımız merhaba,

Birleşim Dergi 2019 yılının son sayısı ile 6 yaşını doldurdu. Bu sayı ile birlikte tam 24 sayıyı geride bıraktık. Dergimizin ilk sayısından bugüne kadar kat ettiğimiz mesafeye baktığımızda şahsım ve Birleşim Grup adına gurur duyuyorum. Bugüne kadar katkılarını esirgemeyen yazarlarımıza ve emeği geçen herkese tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Güzel bir sayı olduğunu düşündüğüm bu sayıda, Birleşim Grup'un başarı ile tamamladığı bir başka hastane projesi olan Sultangazi Hastanesi kapak konumuz. Sektörel gelişmeleri takip edeceğimiz haber köşemiz, 2020 yılının vergisel değişiklikleri hakkında bilgiler ve pek çok güncel konu sizi bekliyor. Bahsetmeden geçmek istemediğim röportaj konuştumuz, yıllarını tiyatro sahnesine vermiş ve hepimizin çok sevdiği Sevgili Zihni Göktay bizlerle birlikte.

Keyifle okumanız dileği ile sizi Birleşim Dergi ile başa bırakıyorum.

Herkese 2020 hayırlı uğurlu gelsin.

Saygılarımla.

İÇİNDEKİLER

03 - Bu Sayıda
Editörden

07 - Başkanlardan
Değerli Okurlarımız Merhaba

08 - Proje
T.C. Sağlık Bakanlığı Sultangazi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi

14 - Haberler
"Gezeceğin Varsa Göreceğin De Var" Kitabı İmza Gününde Buluştuk
MTMD Yapı İşlerinde Geçici Kabul Süreçleri Paneli
MTMD Sektörel Buluşma Gecesi Gerçekleşti
01 Burda AVM Kapılarını Açtı

18 - Uzman Görüşü
HVAC Commissioning (Cx) Süreci Maliyet Fayda Analizi

22 - Kısa Kısa
Kısa Kısa

24 - Mevzuat
2020 Yılında Uygulamaya Girecek Olan Vergisel Düzenlemeler

28 - Uzman Görüşü
Ofis Çalışmalarında Ergonominin Önemi

32 - Teknoloji
"Podcast" Âlemi İle Tanışmayan Kalmasın

36 - Hukuk
Ticari Davalarda Arabuluculuk

40 - Bu Köşe Sizin
"Şantiye - Ofis"

44 - Röportaj

Zihni Göktay

50 - Yaşam

Ara Güler Müzesi

56 - Yaşam

Troya'yı Yaşatan Arkeo - Köy
Tevfikiye Köyü

62 - Bir Mola Ver...

Kahvenin 1000 Yıllık Yolculuğu

68 - Bir Mola Ver...

Her Güzelliğin Bir Bedeli Var

74 - Yaşam

Yengeç Yürüyüşü

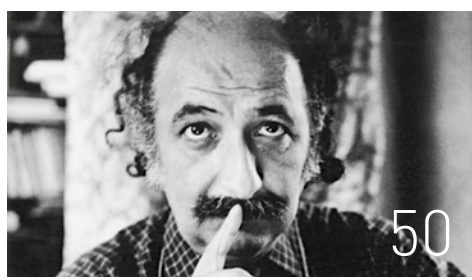
78 - Sağlık

Drakula Efsanesi ve Vampir Hastalığı Porfiria

84 - Yaşam

Sevme Sanatı

SAYI 24

BİRLEŞİM DERGİ 6 YAŞINDA

Birleşim Dergi'ye yazı ve fotoğraflarıyla katkıda bulunan herkese çok teşekkür ederiz

DEĞERLİ OKURLARIMIZ MERHABA,

2019 yılını zorlu da olsa geride bıraktık. Kolay bir yıl olmayacağını bildiğimiz ve tüm piyasa koşullarına rağmen kendimizi hazırladığımız bir yılı bitirdik. 2020 yılında ekonomik iyileşmenin hızlı olduğu bir yıl olmasını bekliyoruz.

2019 yılını tüm Birleşim Grup ailesi ile birlikte uğurladık ve yeni umutlarla 2020'ye merhaba dedik. Bugün Birleşim Grup bünyesindeki tüm şirketleri ile birlikte yüzlerce çalışanı olan kocaman bir aile ve her geçen yıl ekibimizle birlikte ilerlediğimiz yol ne kadar engebeli olursa olsun engelleri aşmayı başarıyoruz.

Bahsettiğim bu ekip ile birlikte geride bıraktığımız yıl içinde yeni projeler almaya devam etti Birleşim Grup. Bunun yanında Skyland, Kartal Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sultangazi Devlet Hastanesi ve 01 Burda AVM gibi kendi alanında nitelikli ve bulunduğu lokasyona değer katacak projeleri de tamamladı.

Yeni bir 10 yıla girdiğimiz 2020 yılının ülkemiz için huzur, sağlık ve başarı getirmesini diliyor, herkesin yeni yılını kutluyorum.

Saygılarımla,

Mesut ALTAN

Birleşim Grup Yönetim Kurulu Başkanı

Proje

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SULTANGAZİ HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

Birleşim Grup olarak elektromekanik taahhüt tesisat işlerini üstlendiğimiz Sultangazi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, TOKİ tarafından BİSKON YAPI A.Ş.' ye ihale edilmiş 171.000 m² kapalı alana sahip bir hastanedir.

Mekanik taahhüt işleri Birleşim Mühendislik ve elektrik taahhüt işleri Erde Mühendislik tarafından başarıyla tamamlanın 600 yataklı Sultangazi Haseki Hastanesi toplam 11 kattan oluşuyor. Hastane 400 genel hasta, 200 kadın doğum hastası için yatak olmak üzere toplam 600 yatak kapasitesine sahiptir. Hastanede 192 adet tek kişilik

oda, 207 adet çift kişilik oda mevcuttur. 26 adet genel ameliyathane, 1 adet bebek müdahale operasyon odası, 2 adet kadın doğum acil müdahale odası olmak üzere toplam 29 adet ameliyathane bulunmaktadır. Ayrıca 4 adet anjio, 2 adet MRI, 2 adet CT scan, 2 adet mamografi, 1 tanesi acil 9 adet röntgen odası, 2 adet densitometri gibi görüntüleme birim-

Proje

lerini de içermektedir. Bunların haricinde 58 yataklı 2 adet çocuk ve kadın gözlem odası, 10 yataklı 2 adet trilaj, 84 yataklı 9 adet yoğun bakım, 24 yataklı 4 adet yeni doğan yoğun bakım, 9 yataklı 1 adet kardio vasküler cerrahi (KVC) yoğun bakım ünitesi olmak üzere toplam 118 yatak kapasiteli yoğun bakım ünitesi bulunmaktadır. Gözlem odaları ve enfeksiyon riski bulunan hastalar için izolasyon odaları da ayrıca hizmet vermektedir. Toplam 144 poliklinik ile çeşitli branşlarda hasta muayenesi yapan hastane çocuk ve yetişkin acil servisleri ile 24 saat hasta kabulü yapılmaktadır.

ERDE Mühendislik olarak projede üstlendiğimiz elektrik taahhüt işlerini şöyle sıralayabiliriz; Hastanenin toplam kurulu gücü 9,6 MVA olup bu gücü 6 adet 1600 kVA trafo ile karşılarken, 6 adet 1600 kVA prime generatör ile de enerji kesintilerine karşı yedeklemektedir. Ayrıca 300 kVA güce sahip generatör ile doğal afet, savaş gibi durumlarda hizmet

Proje

verecek olan sığınak alanları için yedekleme mevcuttur. Ameliyathaneler ve yoğun bakımlar gibi grup 2 odaları için 71 adet izole pano ve bunlara kesintisiz enerji veren çeşitli güçlerde 12 adet UPS, genel olarak enerji kesintisine izin verilmeyen sistemlerin beslemeleri için 2 adet 400 kVA ve 1 adet 20 kVA UPS bulunmaktadır.

7 adet OG hücresi, 6 adet ana dağıtım panosu ve bu panolarda bulunan şalterler ve enerji analizörleri SCADA sisteminden sürekli izlenmekte olup veriler 7/24 kayıt altında tutulmaktadır, ayrıca sistemde bulunan herhangi bir şaltere uzaktan açma kapama olanağı da sunulmaktadır. Hastane geneli tüm sistemler teknolojik gelişmelere elverişli bir yapıda kurulmuş olup aydınlatma otomasyon sistemi, yangın ihbar sistemi, acil anons sistemi, kartlı geçiş sistemi, yapısal kablolama sistemi, sıramatik sistemi, hemşire çağrı sistemi, telefon sistemi altyapıları buna uygun olarak yapılmıştır.

Hastane otoparklarında karbonmonoksit zehirlenmelerini önlemek için kurulmuş olan jetfan sistemi, karbonmonoksit algılama sistemleri ile entegre çalışarak herhangi bir risk oluşumunu engellemektedir. Bina dış ve iç ortamlarda bulunan 400' ü aşkın CCTV kamerası ile sürekli izlenmekte olup 1 ayı aşkın süre bu görüntüleri arşivlemektedir. Hastanede kurulu tüm sistemler akıllı bina teknolojileri ile donatılmış olup hem bina hem de insan sağlığını korumak için belirlenen senaryolar doğrultusunda çalışmasını sürdürmektedir diyebiliriz.

Mekanik tesisat işleri anlamında ise tüm sistemin uygun konfor ve hijyen şartlarında hizmet verebilmesi adına 40 adet hijyenik klima santrali, 42 adet konfor klima santrali ve 1706 adet fan-coil cihazı kullanılmıştır. Cihazların ihtiyacı olan ısıtma-soğutma enerjisi, toplam 1.500 kW ısıtma kapasiteli çelik kazan, 9.600 kW hava soğutmalı soğutma grubu ile sağlanmış ve üretilen enerji sisteme entegre 86 adet sirkülasyon pompası yardımı ile taşınmıştır. Ayrıca yangın pompa istasyonu, temiz su arıtma istasyonu ve bina teraslarına konumlandırılmış 190 adet güneş paneli ile kullanım suyu ısıtma sistemi kurulmuştur.

Hasan BİLGİLİ,
Koordinatör, Birleşim Mühendislik

Cihan ABUR,
Elektrik Şantiye Şefi, Erde Mühendislik

"GEZECEĞİN VARSA GÖRECEĞİN DE VAR" KİTABI İMZA GÜNÜNDE BULUŞTUK

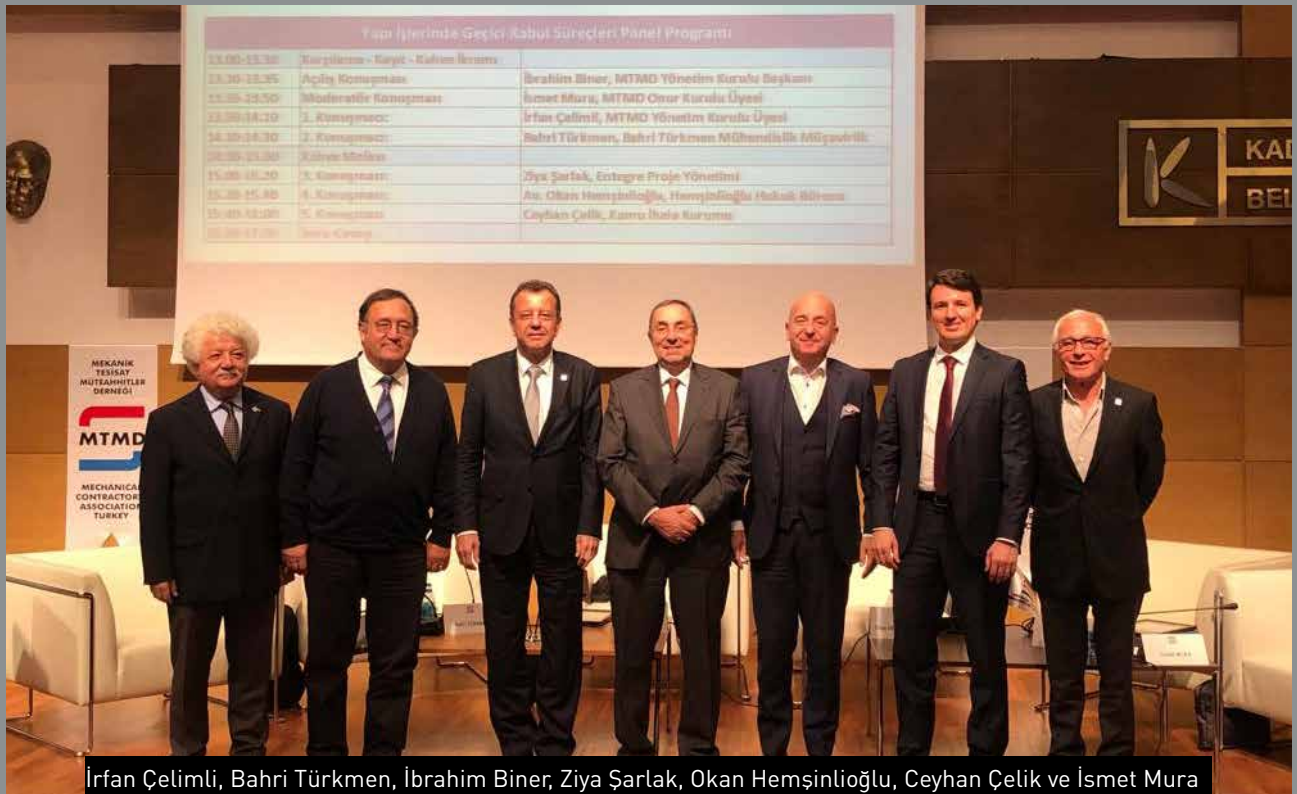
16 Kasım 2019 tarihinde Birleşim Grup merkez binası çok değerli bir gazeteci yazarı ağırladı. İki yeni kitap yazan Serkan Ocağ bizlerle birlikteydi. Kendisini etkileyen ülke ve şehirlere yer verdiği kitabı "Gezeceğin Varsa Göreceğin de Var" isimli kitabının içeriğini oluşturan ülkelerde başından geçen ilginç ve sıra dışı hikâyeleri bizlerle paylaştığı söyleşinin bir diğer konusu da "Enerjik Daldan Dala Spor" isimli ikinci kitabıydı. Bu kitabında özellikle çocukların erişebildiği sporları deneme imkânı yakalayıp kendilerini hangi sporun mutlu edeceğini keşfetmesi üzerine konuyla ilgili deneyimleri olan birinin önerilerini okuyabilirsiniz.

MTMD YAPI İŞLERİNDE GEÇİCİ KABUL SÜREÇLERİ PANELİ

MTMD Yapı İşlerinde Geçici Kabul Süreçleri Paneli, 14 Kasım 2019'de Kozyatağı Kültür Merkezi'nde geniş bir katılımıyla gerçekleşti.

Panelin açılışını Birleşim Mühendislik Genel Müdürü ve MTMD YK Başkanı İbrahim Biner yaptı. Moderatörlüğünü MTMD Onur Kurulu Üyesi İsmet Mura'nın üstlendiği panelin birinci oturumunda MTMD YK Üyesi İrfan Çelimli uygulamacı yönü ile, Bahri Türkmen Mühendislik Firması'nın Kurucusu Bahri Türkmen ise tasarımcı bakış açısı ile konuyu değerlendirdiler. İkinci oturumun konuşmacıları Entegre Proje Yönetimi'nden Ziya Şarlık, Hemşinlioğlu Hukuk Bürosu'ndan Okan Hemşinlioğlu, Kamu İhale Kurumu'ndan Ceyhan Çelik oldu. Ziya Şarlık, işveren ve proje yönetimi çerçevesinden ve FIDIC Sözleşmelerine atıfta bulunarak konuyu değerlendirirken, Okan Hemşinlioğlu ise hukuki süreç ve sözleşmeler konusunda bilgilendirme ve uyarılarda bulundu. Son konuşmacı olan Ceyhan Çelik, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nden de söz ederek Kamu Projelerindeki usul ve esasları aktardı.

İrfan Çelimli, Bahri Türkmen, İbrahim Biner, Ziya Şarlık, Okan Hemşinlioğlu, Ceyhan Çelik ve İsmet Mura

MTMD SEKTÖREL BULUŞMA GECESİ GERÇEKLEŞTİ

Mekanik Tesisat Mütahhitleri Derneği, gelenekselleşen Sektörel Buluşma Gecesi'ni 19 Aralık 2019 Perşembe günü Ataşehir Radisson Blu Hotel'de gerçekleştirdi.

Etkinliğe, MTMD Yönetim Kurulu ve dernek üyeleri dışında sektör paydaşları, akademisyenler ve birçok firma yöneticisi katılım sağladı.

Gecede MTMD e-dergisine yazılarıyla destek veren yazarlara, kendileri adına Tema Vakfı'na bağışlanan fidanların sertifikaları takdim edildi.

01 BURDA AVM KAPILARINI AÇTI

Gelişen ve büyüyen Çukurova Bölgesi'nde yeni bir alışveriş ve yaşam merkezi açıldı.

01 Burda AVM, Vali Mahmut Demirtaş'ın katılımıyla 14 Kasım Perşembe günü kapılarını misafirlerine açtı.

Esas Gayrimenkul 'ün Adana'da hayata geçirdiği ve elektromekanik taahhüt işlerini Birleşim Grup'un başarı ile tamamladığı 01 Burda AVM projesi yeni nesil AVM anlayışı, göz alıcı mimarisi ve Performans Gösteri Merkezi ile bölgenin çekim merkezi olamaya aday görünüyor.

Adana Vali Mahmut Demirtaş açılış konuşması yapıyor

Soldan sağa: Birleşim Müh. Koordinatör Hasan Bilgili, YK Başkanı İdris Çakır, Cantes Yurdaer Karaaslan, YK Başkanı Mesut Altan

HVAC COMMISSIONING (Cx) SÜRECİ MALİYET FAYDA ANALİZİ

HVAC Cx Sürecinin Yararları

HVAC Commissioning süreci, işverene önemli bir değer kazandıran bir kalite güvence yaklaşımını teşvik eder. HVAC Cx sürecinin özellikli faydaları şunlardır:

Revizyon ve Ek Taleplerin Azaltılması

Kapsamlı HVAC Cx süreçlerinin uygulanmasında, Cx ekibi, Cx planlamasının bir parçası olarak tasarımcı ve müteahhit firmaların onaya sunduğu dokümanların incelemelerini gerçekleştirir. Bu inceleme ve gözden geçirmeler sıklıkla tasarımcı tarafından göz önüne atılabileceği olası sorunları belirler ve gelecekteki değişiklik taleplerini önleyen proje revizyonları ile sonuçlanır.

Geçici Kabul Aşamasında Daha Az Eksik

İnşaat sırasında, Cx süreci, yanlış veya eksik işleri erken tespit ederek, düzeltmelerin yapılmasını, belgelenmesini, izlenmesini ve yeniden test edilmesini sağlar. Bu nedenle çoğu sorun, önemli ölçüde bina tamamlanmadan önce düzeltilir, böylece bina tamamen çalışır halde teslim edilebilir.

Cx süreci, geçici kabul aşamasında tespit edilen veya bu aşamaya kadar düzeltilemeyen eksiklikleri iyi bir şekilde kayıt ederek, düzeltme sorumluluklarını belirler.

Daha Az Proje Gecikmesi

Commissioning sürecinin sağladığı ayrıntılı program ve koordinasyon bilgileri, yüklenicilerin istenen

işi verimli bir şekilde programlamasını ve sıralamasını sağlar. Bu nedenle problemler minimum gecikmeyle belirlenerek çözülür ve proje iş programı dışına sarkmaz.

Yönetilebilen İlk - Çalıştırma Prosedürleri

Ekipman ve sistem çalıştırmaları için hazırlıklar, birbiriyle ilişkili birçok müteahhittin görevlerini içerir. Cx ekibinin planlama ve koordinasyona odaklanması bu görevlerin daha verimli uygulanmasını kolaylaştırır.

Daha Kısa İşletmeye Geçiş Süresi

Bir binanın HVAC sistemleri amaçlandığı şekilde çalıştığı ve işletme ve Bakım personeli uygun şekilde eğitildiğinde, bina hızla tam olarak çalışır duruma gelir. İ&B personeli, kurulum problemlerini düzeltmek veya verimsiz sistemleri onarmaya çalışmak yerine sistemleri düzgün bir şekilde çalıştırmaya odaklanabilir.

Bina Kullanılmaya Başladıktan Sonra Daha Az Düzeltme Faaliyeti

Cx sürecinin bir parçası olarak fonksiyonel performans testleri, fiziksel bir muayenenin tespit edemediği sorunları belirler. Teşhis, Cx sürecinde kullanılan mantıksal test protokolleri ile kolaylaştırılır ve müteahhitler hâlen sahada bulunduğu için, düzeltme ve tekrar testleri hızla gerçekleştirilir. Sonuç olarak, bina kullanılmaya başladıktan sonra daha az sorun ortaya çıkar ve düzeltici çalışmalar maliyet ve aksamalar en aza indirilir.

Tasarım Revizyonu Kaynaklı Negatif Etkiler En Aza İndirilir

Kapsamlı Cx süreci, Cx veya bakım için öngörülmemiş servis açıklıkları, TAD çalışması için bırakılması gereken rezervasyonların eksikliği ve hatalı veya eksik kontrol dizileri gibi muhtemel tasarım sorunlarını belirler. Tasarım aşamasındaki revizyonlar, sahada imalat yapılmadan önce çizimler üzerinde gerçekleştirildiğinden tasarım kaynaklı revizyonların projeye olan negatif etkisi minimize edilmiş olur.

İyileştirilmiş İç Hava Kalitesi ve Bina Sakinlerinin Verimliliği

HVAC sistemi tasarımları kullanım ihtiyaçlarını karşıladığında ve düzgün şekilde çalıştırılıp bakımları yapıldığında, iyi bir iç ortam hava kalitesi sonucu elde edilir. Bu sonuca, iyi bir sıcaklık ve nem kontrolü, yeterli taze hava debisi, mahaller içinde yeterli ve doğru hava dağılımı, daha temiz hava ve daha az kötü koku dâhildir. İyileştirilmiş iç ortam hava kalitesi, bina sakinlerinin memnuniyetine ve üretkenliklerinin artışına katkıda bulunur.

Etkin İşletme - Bakım Faaliyetleri ve Sistemlerin Güvenilirliği

Etkin bir işletme bakım personeli eğitimi, işletme-bakım personelinin HVAC sistemlerini doğru işletmek, bakımlarını yapmak gibi görev ve sorumluluklarını getirmesi için ihtiyaç duyacağı bilgi ve dokümanlara sahip olmasını sağlar. Bu eğitim, ve-

Uzman Görüşü

rimliliği korumak, sistemleri temiz tutmak, doğru sıcaklık kontrolünü sağlamak, ekipman arızalarını azaltmak, ekipman ömrünü uzatmak ve iyi kayıtlar tutmak ile sonuçlanan planlı koruyucu bakım programını içerir.

Düşük Enerji ve İşletme Maliyetleri

HVAC sistemleri tipik olarak bir binanın toplam enerji tüketiminin önemli bir bölümünü oluşturur. Dolayısıyla, verimlilik önemli ve somut bir avantajdır. Optimize edilmiş bir koruyucu bakım programı güvenilirliği artırır ve ekipman ömrünü uzatır.

Katma Değeri Artırılmış Projeler

Cx çalışmaları, zamanlamaya, iş sırasına, koordinasyona ve kaliteli bir binanın sağlanmasına odaklanır. Katma değeri artırılmış bir bina, sahibine, kullanıcı memnuniyeti, daha kolay ve uzun vadeli kiralamaya getirisi, çalışmak ve ziyaret etmek için ideal bir bina şöhreti olarak getiri sağlar.

Eksiksiz ve Yararlı Dokümantasyon

Cx süreci, proje boyunca bina kullanıcılarına ve işletme & bakım personeline, binanın işletilmesi, ekipman-cihaz bakımlarının sağlıklı yapılabilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi içeren dokümantasyonu tedarik edilmesini sağlar. Örneğin; Cx Planı, Nihai Cx Raporu (sistem doğrulama, ilk çalıştırma, fonksiyonel performans testleri dâhil olarak), işletme & bakım kılavuzları, işletme & bakım eğitimi video kayıtları...

Daha Fazla Bilgi Sahibi İşletme ve Bakım Personeli

En iyi binalar bile zaman zaman problemlerle karşılaşacaktır. Cx sürecinin eğitim vurgusu sayesinde işletme ve bakım personelinin proje hakkındaki bilgi seviyesinin artması, dokümantasyon vurgusu sayesinde ise personel değişimlerinde bilgi kaybı ve işletmenin sekteye uğraması engellenmiş olacaktır. Bununla birlikte işletme & bakım personelleri, hangi durumlarda sisteme müdahale edip, hangi durumlarda dışarıdan destek alacaklarına daha kolay bir şekilde karar vereceklerdir.

Tasarımların Geliştirilmesine Katkı

Cx ekibinin tasarım değerlendirmeleri, sahada yapılan Cx çalışmalarının dokümantasyonu, tasarımcılara imalat ve Cx konuları hakkında geniş bir perspektifte bilgi sunar. Bu bilgiler ışığında sonraki tasarımların geliştirilmesine katkı sağlar.

Tasarım ve İmalat Süreçlerinde İşverenin Haklarının Gözetilmesi

İşverenler, yukarıda bahsedilen faydalar yanında, projelerde tasarımdan başlayarak imalat sürecini de içine alarak işletme & bakım aşamasına kadar devam eden Cx çalışmaları sırasında kaliteye daha fazla önem vermelerini sağlayan bilgi ve dokümantasyona sahip olacaklardır.

HVAC Cx Maliyet / Fayda Analizi

Tecrübeler, kapsamlı bir HVAC Cx maliyetinin genel olarak HVAC imalat maliyetinin % 2 ila % 5'i arasında olduğunu göstermektedir. Birkaç zon ve basit kontrol stratejileri olan bir projede bu maliyet belirtilen aralığın en alt kısmında olacaktır. Karmaşık sistemlere ve karmaşık kontrol stratejilerine, özellikle de sistemler arasındaki arabirimlere sahip projelerde bu maliyet, aralığın en üstünde olacaktır.

HVAC sistemlerinin Cx maliyeti, kapsamlı Cx maliyetinin % 80'ini oluşturur, çünkü tasarım öncesi ve tasarım aşamalarında gerçekleştirilen planlama ve organizasyonel Cx çalışmalarının maliyeti, projeye katmış olduğu değere oranla minimum düzeydedir.

Yukarıda belirtilen faydaların her birine verilen kesin değer, işveren ve proje bazında değişim göstermektedir. Bununla birlikte, genel olarak, faydaların değeri, daha büyük ve daha karmaşık binalar için daha büyük olacaktır. Cx sürecinin faydalarının çoğu, binanın ömrü boyunca devam ederken Cx'in maliyeti bir kereye mahsustur.

Mahmut ÇETİNKAYA
Makine Mühendisi
Birleşim Mühendislik

Kısa Kısa

KISA

KISA

CFM (Cubic Feet per Minute):

Hava debisinin US (Amerikan) birim sistemindeki ifade edilışıdır. Metrik (SI) sistemde karşılığı m³/Saat'tir. 1 CFM yaklaşık olarak 1,699 m³/Saat'e denk gelmektedir.

Inch:

Uzunluk ölçüsünün US (Amerikan) birim sistemindeki ifade edilışıdır. Metrik (SI) sistemde karşılığı mm olup, 1 inch yaklaşık olarak 25,4 mm'dir. Mekanik tesisat uygulamalarında genelde 1 parmak, 2 parmak, vb. şeklinde telaffuz edilen ölçü aslında 1 inch, 2 inch vb ölçüyü ifade etmektedir.

BTU:

İngiliz birim sisteminde 1 pound ağırlığındaki suyun sıcaklığını 1 fahrenheit artırmak için gerekli olan ısı miktarını ifade eder. 1 BTU yaklaşık olarak 0.0002930711 kWh'e eşdeğerdir.

Patent Dirsek:

Patent dirsek demir boruların dönüşlerinde 90 veya 45 derecelik açılarla dönüş yapmak için kullanılan demir dikişli ve dikişsiz borulardan mamul fittingslerdir.

CAV Kutuları:

CAV (Constant Air Volume) sabit hava debisi demektir. CAV kutuları hitap ettikleri mahallin basıncından bağımsız olarak sabit miktarda hava debisi sağlarlar.

VAV Kutuları:

VAV (Variable Air Volume) değişken hava debisi demektir. VAV kutuları otomasyon üzerinden set edilen değerlere göre hitap ettiği mahalın basıncını veya sıcaklığı referans olarak hava debisini değiştiren bir cihazdır.

Duman Damperi:

Duman damperleri, havalandırma kanallarında kullanılan veya fiziksel duman bariyerlerine (örneğin duvarlar) yerleştirilen pasif yangından korunma ürünleridir. Duman damperleri, detektörlerle aktifleştirilen yangın alarm sistemi tarafından veya duman damperi ile inter-lock çalışan yangın söndürme sistemi ile aktifleştirilebilir.

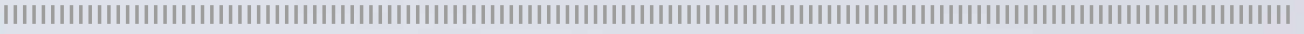
Yangın Damperi:

Yangın damperleri yangın dayanımlı duvarlar ve döşemelerden çıkan hava kanallarının içine yangının yayılmasını önlemek için kullanılan pasif yangından korunma ürünleridir.

Abdullah POLAT

Test ve Devreye Alma Mühendisi
Birleşim Mühendislik

2020 YILINDA UYGULAMAYA GİRECEK OLAN VERGİSEL DÜZENLEMELER

Ülkemizde mali yıl 1983 yılına kadar mart ayında başlıyordu, bu yıldan itibaren mali yıl 01 Ocak' da başlayıp 31 Aralık'ta sona ermektedir. Dolayısıyla her yeni mali yıl yeni vergi düzenlemelerini de birlikte getirmektedir. 2020 mali yılında 01 Ocak'tan itibaren başlayan bazı yeni düzenlemelere kısa kısa başlıklar halinde şöyle bir bakalım.

Mevzuat

- 2018 yılında brüt satış hasılatı 10 milyon ve üzeri olan mükellefler 01.01.2020 tarihinden itibaren e-fatura ve e-defter uygulamasına geçti.
- 2018 ve 2019 yılı brüt satış hasılatı 5 milyon TL'yi geçen mükellefler 01.07.2020 tarihinden itibaren e-faturaya, 01.01.2021 tarihinden itibaren e-deftere geçti.
- Bağımsız denetime tabi olan şirketler 01.01.2020 tarihinden itibaren e-deftere geçti.
- Halen e-defter ve e-faturaya tabi olan mükellefler 01.01.2020 tarihinden itibaren e-arşiv faturaya da geçti.
- Serbest meslek sahipleri (avukatlar, doktorlar, mali müşavirler, sanatçılar vb.) 01.06.2020 tarihinden itibaren kâğıt ortamında serbest meslek makbuzu düzenleyemeyecekler, e-serbest meslek makbuzu düzenlemek zorundalar.

Burada herkesi ilgilendiren önemli bir değişiklik ise 01.01.2020 tarihinden itibaren vergi mükelleflerine düzenlenecek vergiler dâhil 5 milyon TL üzeri faturalar ile vergi mükellefi olmayan nihai tüketicilere düzenlenecek vergiler dâhil 30 milyon TL üzeri faturaları artık kâğıt ortamında düzenlenemeyecek olmasıdır.

Bu faturalar, Gelir İdaresi'nin e-belge portalı üzerinden kullanıcı kodu ve şifre ile giriş yapılarak düzenlenecek. Açıklanan limitler dâhilinde kâğıt fatura kesinlikle kesilmeyecek olup kesilen faturalar geçersiz sayılacak ve idari para cezası uygulanacak. E-arşiv faturalar mail ortamında ulaştığına göre herkesin geçerli ve aktif kullandığı bir mail adresini doğru olarak karşı tarafa vermesi gerekiyor.

KONAKLAMA VERGİSİ GELİYOR;

Otel, motel, tatil köyü, pansiyon gibi tesislerde konaklama bedeli ile bu tesislerde verilen yeme, içme, eğlence hizmeti, spor, havuz gibi kullanım bedelleri konaklama vergisine tabi olacak.

Konaklama vergisi kanunda yüzde 2 oranında açıklandı ancak 2020 yılı için yüzde 1 olarak uygulanacağı belirtiliyor.

GELİR VERGİSİ DİLİMLERİ DEĞİŞTİ;

Mevcut tarifede üst dilim yüzde 35 iken yüzde 40'a çıkıyor. Ancak bu dilim 500 bin liradan fazla gelir elde edenlere uygulanacak.

Lig usulü spor dallarında faaliyet gösteren sporculara uygulanan yüzde 15 vergi kesintisi, yüzde 20'ye çıktı. Mevcut sözleşmesi devam eden sporcuların bu sözleşmeden doğan alacakları eski yüzde 15 oran uygulanacak. Sporcuların bir yıl içerisinde ücret gelirleri toplamı 500 bin lirayı aşması halinde yıllık beyanname verecekler.

DEĞERLİ KONUT VERGİSİ GELDİ;

Değeri 5 milyon ve üzeri olan meskenlere değerli konut vergisi geldi.

- Değeri 5 milyon ile 7,5 milyon arası olan konutlar binde 3,
- Değeri 7,5 milyon ile 10 milyon arası olan konutlara binde 6,
- Değeri 10 milyon ve üzerinde olan konutlara binde 10 oranında değerli konut vergisi geldi.

Tek konutu olanlar ve hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler istisna olacak.

Konut değerinin tespitini Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yaparak internet sitesinden ilan edecek.

DİJİTAL HİZMET VERGİSİ GELDİ;

Dijital hizmet veren mükellefler bu hizmetleri üzerinden elde ettikleri hasılat üzerinden yüzde 7,5 dijital hizmet vergisi ödeyecekler.

Dijital hizmet vergisinde öncelikli hedefin, yurt dışı kaynaklı uluslararası şirketlerin dijital ortamda ülkemizde elde ettikleri kazançlara yönelik olduğu görülüyor. Bu durumda şirketlerin nasıl bir hizmet değişikliği yapacağını bekleyip göreceğiz, demek ki ülkemizde yaygın olan Digitürk ve Netflix gibi uygulamaları kullananlara fiyat artışı gelebilir.

Herkes için 2020 mali yılının, mali açıdan hayırlı ve bol kazançlı geçmesini dilerim.

Fahri KÖSE

S.M.Mali Müşavir
Birleşim Grup Mali Müşaviri
www.fahrikose.com

OFİS ÇALIŞMALARINDA ERGONOMİNİN ÖNEMİ

Ergonomi, insan biyolojisi ve teknik bilimler esas alınarak, insanın işe ve işin insana en iyi biçimde uyumlandırılmasını amaçlayan bir bilim dalıdır. Ergonominin çalışma hayatındaki başlıca amacı, çalışanın güvenliğini sağlayarak, çalışanı aşırı zorlamalara maruz bırakmadan fizyolojik ve psikolojik açıdan yıpratmadan en iyi verimi almaktır.

Tüm sektörlerde insanın fizyolojik ve psikolojik özelliklerine uygun çalışma koşullarının sağlanması, çalışanların sağlığının korunması ve iş kazaları riskinin azaltılması bakımından oldukça önemlidir. Çalışma yaşamının her alanında çalışmaların verimliliğinden güvenliğine kadar uzanan geniş bir yelpazede, insan faktörü konusunda güncel çalışmalar devam etmektedir.

İnsan gücünün kullanımında verimliliğin artırılmasına paralel olarak iş güvenliği önlemlerinin artırılmasına yoğunlaşan bu çalışmalar, sektörde ergonomik yaklaşımın önemini gün geçtikçe arttırmaktadır. Birçok dilde farklı kavram setleri ile ifade edilen eski Yunanca 'da "Ergo" yani iş ve "Nomos" yani doğa yasaları kelimelerinden oluşan ve Türkçe 'ye ergonomi olarak tercüme edilen kavram, ABD'de "Human

Factor Engineering”, Almanya’da “Biodynamics” ile tanımlanmaktadır (Müngen, 2011). Ergonomi en genel tanımıyla; “İnsanların anatomik özelliklerini, antropometrik ölçülerini, fizyolojik kapasite ve toleranslarını göz önüne alarak iş ortamındaki etkilerden oluşan organik ve psikolojik reaksiyonlara göre insan makine-çevre uyumunun temel yasalarını ortaya koymaya çalışan bir bilim dalıdır.

Ergonomik koşulların çalışma hayatına etkisi oldukça fazladır. Bulunduğun yerin uygunsuz aydınlatması, aşırı gürültü olması, titreşimin fazla olması, sıcaklık değerlerinin uygun olmaması, ergonomik olmayan masa, sandalye ya da ekipman kullanılması çalışanların hem performansını hem de psikolojini etkilemekte aynı zamanda iş kazalarına sebebiyet vermektedir.

Ergonomide yüksek (aşırı) sıcak ve soğuk ısı stresleri üzerinde durulmaktadır. Her ikisinin de çalışan kişiyi olumsuz etkilediği, hatalara ve kazalara neden olduğu araştırmalarla saptanmıştır.

Gün ışığından yeterince yararlanılmayan; ofis mahallerindeki çalışmalarda, gece çalışmalarında, yer altı işlerinde, bina inşaatlarında suni aydınlatma da önem taşımaktadır. Ayrıca ofis çalışmalarında göz sağlığı açısından önem taşımaktadır.

Çalışma hayatında gürültü ve titreşim faktörleri,

ergonomi biliminin önemle üzerinde durduğu olumsuz etkenlerdir. Çalışanların dikkatini dağıtan, algılamasını olumsuz yönde etkileyen başlıca etmenlerden biri olan gürültüye uzun süre maruz kalan kişilerin işitme kayıplarına uğradıkları, fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaşadıkları performans düşüklüğüne uğradıkları bilinmektedir.

Bulunulan ortamda bitki kullanılması oldukça önemlidir. NASA’nın yaptığı araştırmalar neticesinde bitkilerin ortamda bulunan benzol, karbon monoksit ve formaldehit gibi zararlı maddelerin seviyesinde azalma meydana getirdiği belirtilmiştir.

Ergonominin bir alt dalı olan “ Antropometrik “ insan vücudunun ölçüleriyle ilgili bir bilim dalı olup gerek iş ortamında ve gerekse normal yaşam koşullarında insanın kullanacağı makine, araç, gereç kısaca tüm eşyanın boyutlarının insan vücut ölçülerine uygun olmasını amaçlamaktadır.

Ofis çalışmalarında masa başı çalışanlarının ergonomik masa, sandalye, mouse pad, takoz kullanması önemlidir. Kullanılan sandalyenin ayarlanabilir olması, çalışanın iki ayağının da yere tam basması gerekmektedir. Ayrıca kullanılan bilgisayarın göz hizasında olması gerekmektedir. Bilgisayar ekranı ile arasındaki mesafenin iyi ayarlanmış olması çalışanın gözlerinde oluşabilecek sağlık sorunlarını minimize etmektedir.

Bu yüzden çalışan bilgisayar ekranı ile arasındaki mesafeyi çalışanın kolu düz olacak şekilde, el orta parmağını ekrana değdirerek uygun mesafeyi ayarlama yapması sağlanmalıdır. Bilgisayar ekranına doğrudan ışık gelmemelidir. Ayakların yere değmesi durumunda takoz kullanılmalıdır. En fazla 20 dk. da bir gözler dinlendirilmelidir. Masa başında çalışanın omurgası sürekli dik olmalıdır. Bunu sağlamak için de sandalyenin ergonomik olması ya da sandalye ile bel boşluğu bölgesi arasına sırt yastığı konulabilmektedir.

Mouse, klavye kullanımlarında karpal tünel sendromu olma olasılığı yüksek olup bu ekipmanların kullanımında kesinlikle el bilekleri kırılmadan düz bir şekilde çalışma yapılmalıdır. Bunu engellemek için mouse altına mouse pad kullanılması uygun bir yöntemdir.

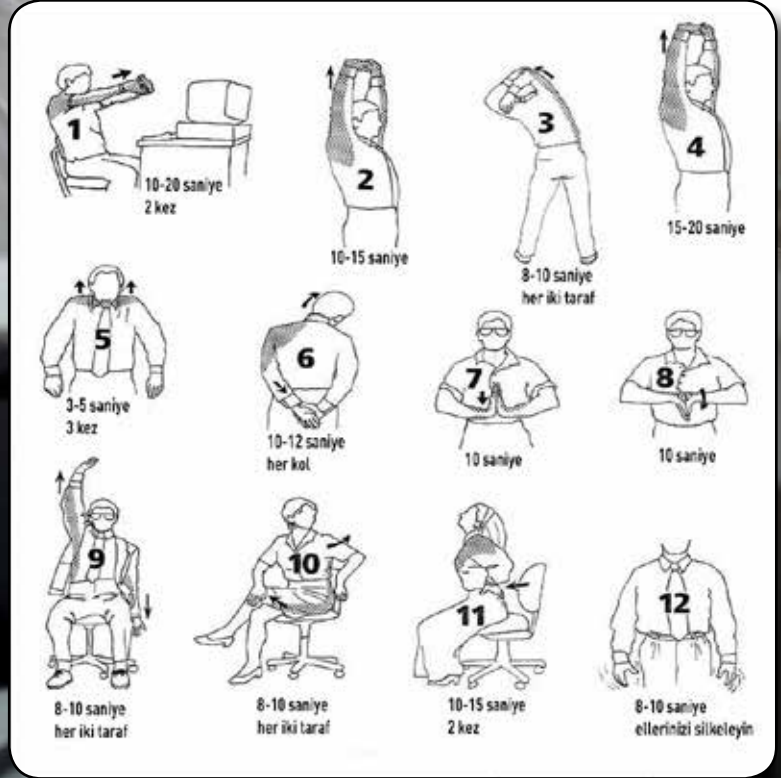
Karpal tünel sendromu nedir? diye sorulacak olursa,

Karpal Tünel Sendromu bir ya da her iki elin ilk üç parmağını tutan ilerleyici özellik gösteren bir hastalıktır. El bileğinin ortasında bulunan ve ilk 3 parmağa dağılan medyan sinirin bası altında kalması sonucu ağrı, uyuşukluk ve güçsüzlükle kendini gösterir.

Masa başı çalışmalarında egzersizin önemi oldukça önemlidir. Masa başı egzersizleri boyun ve bel ağrılarına, bacak ağrılarına iyi gelmekle beraber çalışanın motivasyonunu da artırmaktadır.

Ergonominin önemi kadar elle taşıma işlerinde de yanlış yapılan taşımalarda bel ağrıları, boyun ağrıları, bel ya da boyun fitiği gibi rahatsızlıklar gözlemlenmektedir. Yapılan araştırmalara göre insanların 5 kg'lık malzemeyi belini eğerek kaldırdığında belinde 55 kg olarak hissettiği fakat aynı yükü (5kg) dizlerini kırarak, gücü bacaklarına vererek kaldır-

diğında ise yine 5 kg olarak vücudunda hissettiği tespit edilmiştir.

Ergonomi biliminin dikkate alınmadığı koşulların yaratacağı sorunlar da göz önünde bulundurulduğunda, çalışanların sağlığı ve motivasyonunu üst düzeyde tutarak yüksek verim almayı amaçlayan her firma ergonomi bilimine gereken önemi vermeli ve çalışma koşullarını ergonomik esaslara göre ayarlamalıdır.

Hital KARASAĞIZ
Genel Müdür,
Altın Oran İş Sağlığı ve Güvenliği

"PODCAST" ÂLEMİ İLE TANIŞMAYAN KALMASIN

Teknoloji çağının akıl almaz hızına ayak uydurmaya çalıştığımız bir yüzyılda "podcast" yayınlarının çok revaçta olduğunu görüyoruz.

Kayıtlı ses yayınları içeren bu kaynak bence hak ettiği yükselişi yaşıyor son yıllarda. Neden dersanız, kitap ya da basılı herhangi bir yayın okumanın her geçen gün zorlaştığı bir tempoya sahipseniz podcast dinlemek size okuyamadığınız birçok konuda arayı kapatmanıza yardımcı olabilir demektir. Birçok dil alternatifinde ister farklı bir dil öğrenmek, ister belirli bir konu hakkında bilgi sahibi olmak için kaydedilmiş podcastler okuyamadığınız her ortamda mesela araba kullanırken işinize çok yarayacak. Aslına bakarsanız bu yazımı sesli kitaplardan bahsetmek üzere yazmayı planlamıştım ama podcast kavramı sesli kayıtları dinlemeye başlamak için iyi bir giriş olur diye düşündüm. Belki de podcast çok daha fazla konuya ulaşmak açısından daha farklı alternatifler sunabilir.

O zaman gelin podcast'in ne olduğuna ve neden podcast tercih edeceğimiz gibi birkaç başlığa kısaca bakalım.

Podcast sözcüğü 2000'li yıllarda "iPod" sözcüğündeki "pod" (küçük kapsül) ve "broadcast" (yayın) sözcüklerinden oluşturulmuştur. iPhone'un bugünkü popülaritesi kadar olmasa da o yıllarda iPod müzik-severler için dönemin en iyi walkman'iydi diyebiliriz. İlk defa Apple tarafından iPod için geliştirilmiş olsa da podcastler, günümüzde sadece iPod için kullanılmıyor dolayısı ile de podcast kullanılabilmesi için bir Apple cihazına ihtiyacınız yok demek oluyor.

Podcasting, çoğunlukla dizi halindeki radyo programı ve videolar gibi dijital medya ürünlerinin internet üzerinden, genellikle "feed" yani bildirim yoluyla bilgisayar, tablet ve cep telefonlarına indirilebilecek şekilde yayınlanmasıdır. Bu şekilde indirilmiş dosyalara ise podcast deniyor. Podcast sisteminin internetten bir programın ses ya da video kaydını indirmekten farkı ise 'feed' kullanılması ve böylece her yeni bölümü özel yazılımları izleyerek otomatik olarak yükleniyor olmasıdır. Podcast sistemi sayesinde amatör radyo-televizyon programlarına abone olarak herhangi bir zamanda, herhangi bir cihazla ilgilendiğiniz konuları dinleyebiliyorsunuz.

Bir "podcaster" yani podcast yayıncısı olmak istiyorsanız, konusunu belirledikten sonra akıllı telefonunuzun ses kaydedicisini kullanarak işe başlayabilirsiniz. Kayıtlarınızı Spotify, SoundCloud veya

podcast'in doğduğu iTunes'a düzenli olarak yüklemek ve farklı kitlelere ulaşmak için çalışabilirsiniz. Bunu yaparken biraz uğraşacaksınız ancak ücretsiz veya reklamlı bir yol ya da belli bir ücret mukabilinde alabileceğiniz hizmetlere ulaşabilirsiniz.

Podcast yükselişte mi?

Podcast'ler bu kadar çok dinleniyor mu diye merak ediyorsanız, Edison Research'ün "The Podcast Consumer 2019" araştırma sonuçlarına bakmakta fayda var. 2014'ten beri tüm çevrim içi ve çevrim dışı dinleme biçimlerini izleyen Edison Research'ün araştırmasına göre podcast dinleyici kitlesi geçtiğimiz yıl önemli oranda artış göstermiş. Bu araştırmaya göre son beş yılda dinlenme oranları iki kat artan podcast yayınlarını 12 yaşın üzerindeki Amerikalıların yüzde 51'i 2018'de en az bir kez dinlemiş. Demografik verilerin tamamında artış olmakla birlikte artışın büyük kısmı 12-24 yaş arası dinleyicilerden gelmiş. Edison Research'ün araştırmaları ışığında geçtiğimiz yıla dek toplamda 18,5 milyon podcast bölümü yayındayken bu yıl rakam 34 milyona çıkmış görünüyor.

Çalışma prensibi nedir?

Podcasting, çevrimiçi yayının üyelik gibi yollarla kullanıcılara ulaştırılması diyebiliriz. Birçok podcast, MP3 ve görüntü dosyaları biçimlerinde olup RSS

protokolüyle yayınlanır. Podcasting, kullanıcıların herhangi bir zamanda kullanabildikleri dergi ya da belgesel gibi eğitici yönü olan yayınların hepsini içine almakta. Podcasting'in ortaya çıkışındaki amaç bireylerin kendi dinletilerini dağıtmalarıydı. Hızla ve çok fazla yolla genişleyen alan günümüzde özellikle eğitim amaçlı, tanıtım gibi alanlarda ve hatta emniyetten sorumlu kurumların dahi güvenlik amaçlı kullanımına girdi. Eğitim alanındaki işleviyle podcasting, öğrencilerin ve öğretmenlerin herhangi bir zaman ve yerde bilgiyi paylaşmalarını sağlayabilmektedir. Bu özelliğinden dolayı uzaktan eğitimdeki yeri oldukça önemli diyebiliriz.

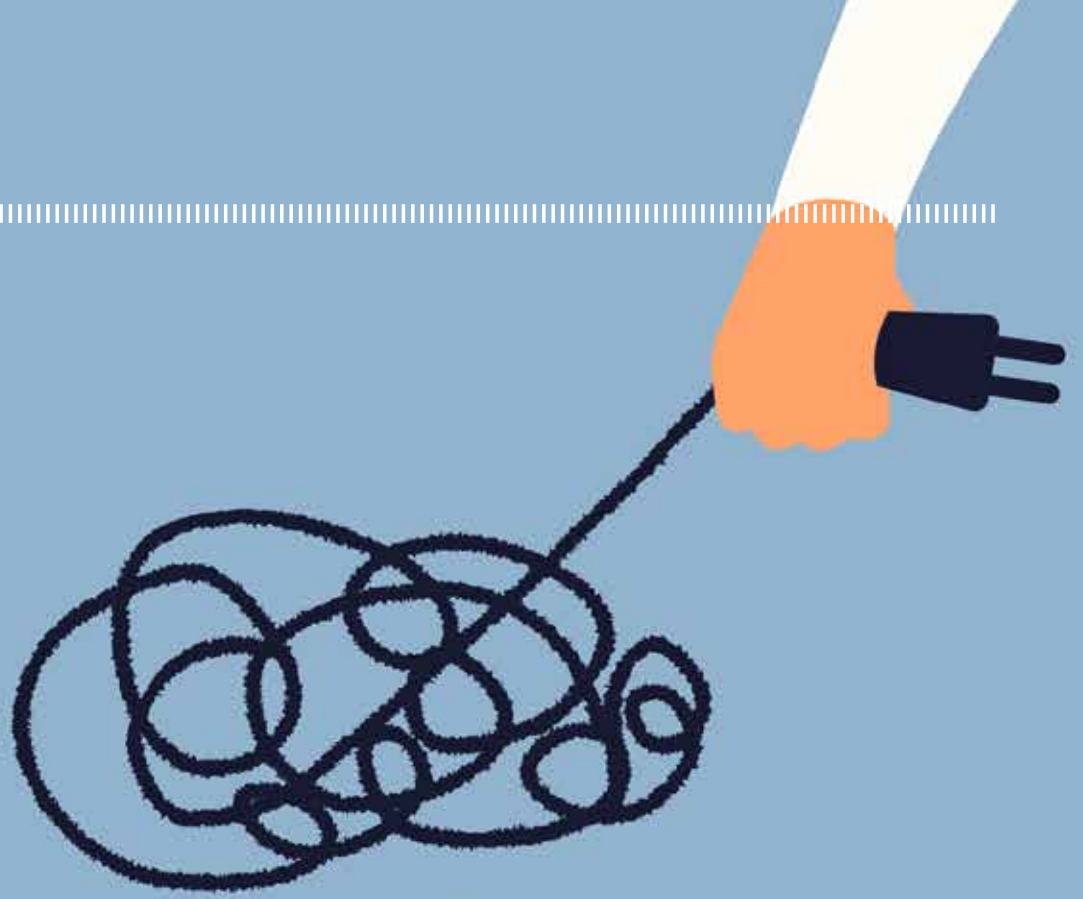
Akıllı telefonu olan herkesin mutlaka kullanılmasını önerdiğim podcast'leri belki sadece dinlemekle kalmaz siz de yayın yapar bu âleme hızlı bir giriş yaparsınız.

Yazı: Gökçe ALAÇLI

Avantajları nelerdir?

- Herhangi bir zamanda tekrar tekrar dinleme ya da izleme imkânı sunar,
- Ücretli veya ücretsiz abonelik sistemi sayesinde yeni bölümlere kolay erişiminiz olur,
- İnternete bağlanan herhangi bir cihaz üzerinden kolayca yayın yapabilirsiniz,
- Verilerin ve bilgilerin güncellenebilme avantajını sağlar,
- Film gibi izlenmeyi gerektirmemesi dolayısıyla kulaklığı takip bir yere, yürürken veya araba kullanırken dikkatle dinleyebilme olasılığı verir,
- Ayrıca küçük dosya boyutları ve yeni bölümleri otomatik indirilen uygulamaları, çevrim dışı yerlerde yol alırken veya pilin zayıfladığı durumlarda bile dinlemeyi mümkün kılıyor.

TİCARİ DAVALARDA ARABULUCULUK

06.12.2018 tarihli ve 7155 sayılı kanun ile (uymazlıkların temelinden, çok daha kısa bir süre içinde, daha az masrafla ve tarafların iradelerine uygun bir şekilde çözülmesi amacıyla) konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talebi içeren ticari davalardan önce arabuluculuğa gidilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Bu davalarda artık arabuluculuğa başvurulması dava şartıdır. Kanun koyucu, ticari hayatın gereklerini de göz önüne alarak, ticaretle ilgili uyuşmazlıkların daha hızlı bir şekilde çözümlenebilmesi ve ticaret mahkemelerinin iş yükünü de hafifletmek amacıyla ticari davalarda zorunlu arabuluculuğu getirmiştir. 06.12.2018 tarihli ve 7155 sayılı kanunun ticari davalarda zorunlu arabuluculuk ile ilgili yaptığı iki önemli düzenleme bulunmaktadır. Bunlardan ilki 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na ("Ticaret Kanunu") Madde 5/A'nın eklenerek hangi davalarda zorunlu arabuluculuğa gidilmesi gerektiğinin düzenlenmesidir. Diğeri ise 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na ("Arabuluculuk Kanunu") Madde 18/A'nın eklenerek arabuluculuğun dava şartı olarak kabul edildiği davaların öncesinde arabuluculuk sürecinin düzenlenmesidir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndaki zorunlu arabuluculuk düzenlemesi şu şekildedir:

Dava şartı olarak arabuluculuk MADDE 5/A

(1) Bu kanunun 4 'ncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

(2) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği

tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir. Buna göre, maddenin birinci fıkrası dava şartı olan zorunlu arabuluculuğun kapsam ve şartlarını tespit etmiştir. Maddenin ikinci fıkrası ise zorunlu arabuluculuğun usulünün belirlendiği genel düzenleme olan 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu madde 18/A'da gösterilen usul kurallarına karşılık özel düzenleme niteliğinde olan ve bu sebeple öncelikle uygulanması gereken ticari davalarda zorunlu arabuluculuğa mahsus usul kurallarını belirlemektedir. Maddenin birinci fıkrasında da görüldüğü üzere arabuluculuğun dava şartı olabilmesi için şartlar:

(a) Ticaret Kanunu Madde 4'te veya diğer kanunlarda ticari bir dava olduğunun belirtilmiş olması ve

(b) Konusunun bir miktar para ödenmesi olan alacak ve tazminat talebi olmasıdır.

A. DAVANIN TİCARİ DAVA OLMASI

Yukarıda da bahsedildiği üzere arabuluculuğun dava şartı haline gelebilmesi için davanın Ticaret Kanunu Madde 4'te bahsedilen davalardan biri olması veya diğer kanunlarda ticari dava olduğunun belirtildiği davalardan birinin olması gerekmektedir. Bu durum da ticari davaların neler olduğunun tespit edilmesini gerektirmektedir. Hâkimin özel uzmanlığını ge-

rektiren davalar kanun koyucu tarafından ticari dava olarak nitelenmek istenmiştir.

B. DAVANIN KONUSUNUN BİR MİKTAR PARANIN ÖDENMESİ OLAN ALACAK VE TAZMİNAT TALEBİ OLMASI

Ticaret Kanunu Madde 5/A'ya göre, bir ticari davada arabuluculuğun dava şartı olabilmesi için davanın konusunun bir miktar paranın ödenmesi olan alacak veya tazminat talebi olması gerekmektedir. Buna göre, davanın konusunun bir miktar para ödenmesini gerektirmeyen bir hususa ilişkin olması halinde dava zorunlu arabuluculuğa tabi olmayacaktır. Dava her ne kadar mutlak ticari dava da olsa veya taraflardan her ikisinin de ticari işletmesiyle ilgili olması sebebiyle nispi ticari dava da olsa, bu şart yerine gelmediği takdirde arabuluculuk bu türden ticari davalarda dava şartı olmayacaktır.

Ticaret Kanunu Madde 5/A kapsamında arabuluculukla ilgili getirilen yeni düzenleme, özellikle hâlihazırda asliye ticaret mahkemelerinde görülmekte olan davalarla ilgili daha az tereddüt yaratacaktır. Ancak dikkat etmek gerekir ki, bazı davalar her ne kadar asliye ticaret mahkemelerinin görevine girmese de yine de ticari davadır. Bir davanın ticari dava sayılmasının iki sonucu olabilir, bunlardan biri ülkemizde de uygulandığı üzere davanın özel görevli olan ticaret mahkemesi gibi bir ihtisas mahkemesinin görev alanına girmesidir. Diğeri ise ticari davanın görülmesinin özel usul hükümlerine tabi olmasıdır. Ticaret Kanunu Madde 5/A artık ticari davalara ilişkin olarak arabuluculuğun dava şartı olması sebebiyle hayati önemde bir usul kuralı getirmiştir. Bu sebeple de artık ihtisas mahkemelerinde görülmekte olan davalara da ticari dava niteliğinin bulunup bulunmadığının tespit edilmesi, bu davalarda arabuluculuğun dava şartı olup olmadığını tespit etmek açısından önemli hale gelmiştir.

KARŞI DAVA AÇILMASI HALİNDE ZORUNLU ARABULUCULUK

Arabuluculuğun dava şartı olduğu karşı davalarda ise karşı davanın açılma süresinin sınırı sebebiyle ayrıca bir inceleme yapılması gereği bulunmaktadır. Karşı dava kurumu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ("HMK") Madde 133 uyarınca cevap dilekçesiyle veya esasa cevap süresi içinde ayrı bir dilekçe vermek suretiyle açılır. Açılacak olan karşı dava zorunlu arabuluculuğa tabi olduğu takdirde, dava dilekçesi alındıktan sonra esasa cevap süresi içerisinde arabuluculuğu başlatmak ve bu süre bitmeden arabuluculuğu tamamlayıp karşı davayı açmak gerekli olarak gözükmektedir. Ancak Tica-

ret Kanunu Madde 5/A'daki ifadeden ticari davalarda arabuluculuk aşamasının yaklaşık sekiz haftada tamamlanacağı anlaşılmaktadır. Sekiz haftalık bir sürede de açılmış bir davada cevap dilekçesi verme veya esasa cevap süresi dolacaktır. Bu sebeple hâlihazırda açılmış olan bir davada karşı dava açılması halinde arabuluculuk faaliyetine başlandıktan sonra, arabuluculuk işlemleri bitene kadar HMK Madde 133'te belirtilen karşı dava açma süresi dolacaktır. Ancak Arabuluculuk Kanunu Madde 18/A/15'teki düzenleme bu durum için bir çözüm olarak ele alınabilecektir. Gerçekten de kanunda "Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zaman aşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez." denilmektedir. Dolayısıyla HMK Madde 133'te ifade edilen karşı dava açma süresinin, bu süre içinde arabuluculuk bürosuna başvuru yapılması halinde arabuluculuk faaliyeti sonlanana kadar duracağı ve arabuluculuk faaliyeti sonlanınca karşı dava açılacaktır.

Yapılan düzenleme ile Türk Hukuku'nun ticari davaya bakışında önemli bir değişiklik oluşması sonucuna sebep olmuştur. Artık bir davanın ticari dava olup olmadığına incelenmesi, sadece o davanın ticaret mahkemesinde mi açılacağı ile ilgili değil, aynı zamanda zorunlu arabuluculuğa tabi olup olmayacağını tespit etmek açısından da önem taşımaktadır. Dolayısıyla ticaret mahkemelerinde görülmediği halde ticari dava sayılan davalarda özenli ve dikkatli olmayı gerektirmektedir. Bu sebeple de davacının, davanın zorunlu arabuluculuğa tabi olup olmadığından emin olamadığı durumlarda arabuluculuğa gitmesinin tedbirli bir hareket olacağı düşünülmektedir. Aksi takdirde her ne kadar ilk derece mahkemesi uyuşmazlıkta arabuluculuğun dava şartı olduğunu düşünmese de, üst derece mahkemelerinin davanın başlamasından yıllar sonra arabuluculuğun dava şartı olduğuna kanaat getirmesi halinde, dava usulden bozulacak ve red olacak ve dava açılmamış gibi tekrardan arabuluculuğa gitme zorunluluğu ile karşılaşılacaktır. Bu da zaman ve para kaybına sebep olacaktır. Ayrıca zaman aşımı ve hak düşümü gibi mülahazalarla karşılaşılacaktır.

Av. Dr. Fikret ÖZKAN
Baş Hukuk Müşaviri
Birleşim Grup

Bu Köşe Sizin

433 - MAHMUT SİVRİ

434 - ŞENER ÇAKAR

Bu Köşe SİZİN

“Şantiye - Ofis”

435 - BİRBAHÇE HASAN KANDEMİR

436 - AYHAN TAN

437 - ATATÜRK OLİMPİYAT STADI
ANA DAĞITIM PANO FAT

438 - BİRLEŞİM İNŞAAT- GAYRİMENKULDE KADIN LİDERLER PLATFORMU

438 - HAKAN KURTÇU - TOROR MAKİNA

439 - FATMA BAKIR

440 - MUSTAFA GÖKÇEOĞLU HAVZA OCAĞI

441 - ŞAFAK ÇINGİ

Bu Köşe Sizin

442 - GÖKHAN YAZLITEPE

443 - ATATÜRK OLİMPİYAT STADI

445 - FIRAT AYSAN HAVZA OCAĞI

Bu Köşe SİZİN

“Şantiye - Ofis”

444 - BİRLEŞİM MADENCİLİK HAVZA OCAĞI

446 - MELEK YAVUZER

447 - SARUHAN GÜNAYDIN

448 - GÖKHAN ÖZTÜRK

449 - SELAHATTİN ÇARTI

450 - ŞAFAK ÇİNGİ

Röportaj

Söyleşi:
Serkan OCAK \ yesilhafiye@gmail.com

ÖMRÜNÜ SAHNEYE ADAMIŞ BİR İSİM

ZİHNİ GÖKTAY

Tam 20 yıl önce, üniversite yıllarımda gitmişim Lüküs Hayat'a... O zaman fırsatım olmamıştı, konuşamamıştım. Ancak gözlerinden nasıl bir aşkla işini yaptığı anlaşılıyordu usta oyuncu Zihni Göktay'ın. 20 yıl sonra Birleşim Dergi vesilesiyle karşılıklı oturup sohbet ettik.

Bir ömrü sahnelerde geçirmişti neredeyse Göktay. Her şeye rağmen bu kadar tutkulu olduğunu, oynamak için bu kadar hevesli olduğunu tahmin bile edemezdim...

"Ben sahnede ölmek istiyorum" demesinin nedeni çok iyi anlaşılıyordu. Çünkü o sahne için doğmuş bir karakterdi.

Mesleğinin bugün 56. yılını kutluyor. Her gün oynuyor, izleyenler ayakta alkışlıyor. Annesinin cenaze töreninde bile bırakmadığı sahnesi onun her şeyi... Göktay'ı, iki oyun arasında, Üsküdar'daki Kerem Yılmaz Sahnesi'nde yakaladık. İki saatlik sohbetimizde ne sorabildiysek hepsini sorduk. Bir sonraki temsil saati gelmese ayrılmazdık yanından. O kadar içten, o kadar mütevazıydı ki... Sanki kulis arkasında değil, tam da sahnenin ortasındaydık. Ancak gong çaldı, biz de yerimizi aldık. Buyurun siz de yerinizi alın...

Hâlâ sahnedesiniz. Şöyle Ege’de bir balıkçı kasabasına gitsem, balık tutsam, tekne alsam gibi emeklilik hayalleriniz olmadı mı hiç?

Ben sahneye hiçbir zaman ihanet etmedim, etmeye çalıştım. O da bana etmedi. Her halükârda orada dik durmak zorundayız. Gündüz karşılaştığınız dertlerle ilgilenmez seyirci. Oraya çıktığınız zaman her şeyden soyutlanarak çıkacaksınız. Annemi gömdüğüm gün bile oynadım.

Ne zamandı?

1991’de. Böyle bir meslek bu. Çoğu insan bana “Neden oynuyorsun? İnsan acı gününde oynar mı?” dedi. “Burası benim tütüncü dükkânım değil” dedim. Beni Sarıyer’den Pendik’ten hatta Tekirdağ’dan izlemeye gelenler vardı. Ben “Zihni Bey’in annesi ölmüş, sahneye çıkmıyor” diye annemin arkasından laf ettirmem. “Ben oynuyorum” dedim. Muhsin Ertuğrul bize tiyatroyu öyle öğretmedi.

Son nefesinize kadar sahnede mi kalmak istiyorsunuz?

Galiba Serkancığım. Benim herhangi bir hobim, güzel sanatlarla ilgili başka bir zevkim yok. Ben sahne üstünde diri oluyorum ve yazın üç ay benim için bir cehennem azabı oluyor. Turne yoksa veya bir yaz oyunu yoksa eşimle yazın Ayvalık’taki mütevazı

dairesinde oluyoruz. Karavanımız vardı ama 65 yaşından sonra karavanla uğraşamam. Zaten hiç gezmedik karavanla. Sabit duruyordu hep. Bir de hiç dışarıdan yemek yemedim. Eşimin yaptıklarını yerim. Eskiden sefertası ile yemekleri getirirdim. Şimdi saklama kapları var. Zeytinyağlılar getiriyorum.

Bugünkü mönünüzde ne var?

Brokoli var. Ağır bir şeyler yersem akşam oyun oynarken zorlanıyorum.

Meslekte kaçınıcı yılınız oldu?

56 yılım. Kitap yazmamı istiyorlar ama oturup kitap yazacak halim yok. Aslında adı bile hazır. ‘Zihnimde Kalanlar’ olacak. Bakalım bir arkadaşımın üzerinde çalışıyoruz şu anda. Açacağız teybi ben konuşacağım, yazacaklar. Böyle bir tasarımız var bahara doğru bakalım. Ne anılar var tiyatrodaki. Ben 22 tane müdür, 19 genel sanat yönetmeni eskittim. 1914’te bu tiyatroyu kim kurmuşsa onunla çalıştım. Ne kadar genel sanat yönetmeni olduysa hepsiyle çalıştım. Bunun mutluluğu ve gururu var tabii. Son 20 senedir biraz ezber bozuldu...

Şehir Tiyatroları’nda en kıdemli siz misiniz?

Hemen hemen. Bir kişi daha var. O da abimiz 1936 doğumlu Metin Çoban. Hâlâ oynuyor.

Emekliliğiniz çoktan hak etmişsinizdir, emekli oldunuz değil mi?

Tabii oldum. 2011 yılının ocak ayında emekli kâğıdım bana tebliğ edildi. Esas doğum tarihim 2 Aralık 1945'tir. Kömür kıtlığı yüzünden, babam tüm kömür hakkını kullanmış o sıra. Muhtar "Kış çocuğudur. Sobanın yanması lazımdır. Biz bunu 1 Ocak 1946 olarak yazalım ki 1946 yılının kömürünü de al" demiş. İki tane doğum günüm var benim. O zamanki genel sanat yönetmenimiz geldi dedi ki, "Zihni Abi senin emekliliğin diye bir şey olamaz. Lüküs Hayat devam ediyor. Elin ayağın tutuyor ne yapacaksın emekli olup?" Ben de "Zaten balkonda oturup ölümü bekleyecek insanlardan değilim" dedim. "Ben tiyatrodan canlı oluyorum" dedim. 2012'ye dek oynadım.

Sonra nasıl tekrar kaldığınız yerden başladınız?

2014 yılında dinleniyordum. O sırada oyunum yoktu. Erhan Yazıcıoğlu beni aradı. "Karavanı filan kapatın gelin. Provaya giriyorsun Cibali Karakolu'na" dedi. Senelerdir aklımdaydı zaten ve kendisiyle konuşuyorduk. "Şehir Tiyatroları'nın 100. yılı nedeniyle bu oyunu koyduk" dedi. Geldim ve başladık

"Tiyatro ölüyor" diyenler var. Ancak yeni yeni bir sürü de özel tiyatroya açılıyor. Sizce şu anda tiyatroya ile ilgili durum nedir? Ölüyor mu?

Benim meşhur bir lafım var: Her yeni doğan çocuk,

tanrının insanlardan umudunu kesmediğinin kanıtıdır. Allah insanlardan umudunu kesseydi eğer, mucizevi bir şekilde hayat dururdu. Ama hâlâ bu insanlardan bir umudu var. Ben de onun için bir şekilde tiyatroya biteceğine inanmıyorum. Çok çalkantılı günler geçirdik. "Kapanıyor" dediler bilmem ne... Rahmetli Özdemir Hoca dostumdur. Dârülbendâ'î'nin 50. yılı diye bir kitap yayınladı. 1930'larda İstanbul valisi ve belediye reisi aynıydı. Seçimle değil, atama ile geliyorlardı. O sırada Lütfi Kırdar ve Muhittin Üstündağ var. Onlar Muhsin Ertuğrul'a demişler ki: "Belediye meclis üyeleri Şehir Tiyatrosu'ndan çok rahatsız. Biz 30 bin lira veriyoruz aylık. Bize gelen 6-7 bin. Bir tiyatroyanın para kazanabilmesi için, her koltuğun 1.5-2 bin liraya satılması lazım. 590 kişilik kadrosu, teknisyeni, kuaförü gibi görevler var.

Şu anda dizilerde oynayanlar mutlaka bir özel tiyatroya da oynuyor. Sizce bir nedeni var mı?

Eskiden o iş öyle değildi. Bu sene hepsi tiyatroya döndü.

Bu saygınlık meselesi mi yoksa ekonomik sebepler mi?

Asıl olan tiyatrodur. Ekonomik sebepler de var tabii. Vaktiyle dizilerde oyunculara astronomik rakamlar verdiler. Ben tiyatrodan ayrılmıyordum. Rahmetli Kemal Sunal çok eski arkadaşımıdır. Bir gün bana

"Hisse-i Şayia" oyunu; Uğur Dilbaz, Selma Kutluğ, Zihni Göktay, Hikmet Körmükçü ve Tarık Şerbetçioğlu

Röportaj

dedi ki: Bırak gel ayrıl Şehir Tiyatrosu'ndan. Ben film yapıyorum. Yeşilçam'da bir film yapalım. Ne orada o paraya çalışacaksın. "Kemal, senin buradaki vizyonun bende yok. Ben Şehir Tiyatrosu'nda önemli roller oynuyorum. Ben 10 yıl özel tiyatrodadım yeni kadrolu oldum, iki dudak arasında işlere tahammülüm yok artık. Senin Yeşilçam'da iş bulma olanağın hep var ama benim içim böyle olmaz. Ben ayağımı yorganıma göre uzatırım yaşarım. Yakında da evleneceğim. Garanti maaşlı bir işte olmak istedim" dedim.

Tiyatro sebebiyle gözaltına alındığınız, yargılandığınız oldu mu peki?

Çok tedbirliyimdir. Ekmek parası için çok tedbirliyimdir. Zengin bir aileden de gelmediğim için. Bir ara 'DGM'ye Hayır' diye bir mitinge katılmak için bizi zorladılar. Elimizde dövizlerle Beşiktaş'tan Taksim'e kadar yürüyecektik. Ben bu işten nasıl yırtarım diye düşündüm. Ben de bunu tasvip etmiyordum ama böyle elimde dövizlerle de olmaz yani. Gittim Beyoğlu Belediye Hastanesi'nden bir farenjit raporu aldım. Doktora durumu anlattım "Tamam" dedi ve oraya katılmadım.

Siz Türkçeyi çok iyi kullanıyorsunuz. Yeni nesil 300 kelime ile konuşuyor. Bununla ilgili gençlere ne önerirsiniz?

Kitap okusunlar. Ama e-kitap değil, sayfaları tutarak okusunlar. Odalara kapanıp kendilerini soyutlamsınlar. Aile hayatı içinde bulunsunlar biraz. Deyimleri, atasözlerini bazı şeyleri dinlesinler. Öteki türlü

Askerlik anısı

Zihni Göktaş 5 yaşında, 1950

yalan yanlış şeyler duyuyorlar, olmuyor. Benim bir lafım vardır "Duymuş ki Horasan'da halı dokunuyor ama enine mi boyuna mı ondan haberi yoktur". Bir şeyi duymuş ama söylüyor filan. Benim hocalarım çok güvenilir ve bu işi iyi bilen insanlardı. Kemal Tözen, Zihni Küçümen, İbrahim Delideniz... Biz onları dinledik, kaptık. Başka türlü öğrenilmiyor. Didaktik şekilde olmaz bu. Laf arasında hocam bir daha söyler misiniz filan bu şekilde öğreniliyor. Yaşamla birlikte öğreniliyor. Iphone'dan bir kurtulmak lazım. Kitap okumak lazım. Gazetede de yalnızca spor sayfaları değil, makaleleri, Bekir Coşkun'u Emir Çölaşan'ı, Yılmaz Özdil'i...

Çok uzun replikleriniz var. Bunları nasıl dil sürçmeden akılda tutuyorsunuz?

Bana biri dedi ki nasıl ezberliyorsunuz bunları? 83. oyunum bu. Osmanlı tarzı ailede yetiştiğim için o tamlamaları filan biliyorum. Türbülansa yakalanan uçak nasıl sağ salim en yakın havalimanına indirmekle görevliyse, ben de kendimi karşımdaki seyirciye göre o kadar açık tutuyorum. Üç kişi gelir ve belki o öyle değildi der Osmanlıca tamlamalar için . Genç seyircilerimizi düşünerek hem Osmanlıcasını hem Türkçesini söylüyorum.

Dönem tiyatroları daha mı çok sevilir?

Bazen daha çok sevilir. Genç seyirciler bana olan sempatilerinden Kanal D'de oynadığım dizi dolayı-

sıyla, beni durduruyorlar “Bir daha söylene Zihni Baba şunu” diyorlar.

Oyunlarınızın, filmlerinizin çetelesini tutuyor musunuz? Sayıları biliyor musunuz?

24 tane sinema filmi olmuş. 22 tane reklam filmi. Oyunların hepsini yazıyorum, evde var. 83 tane. 100’ü geçmesi lazımdı aslında. Neden? Çünkü 22 sene aynı oyunu oynadım. Etrafımda 134 kişi değişti. Bir kısmı öldü, bir kısmı bıktı, emekli oldu. Ben bıkmadan oynadım. Guinness Rekorları için Prof. Orhan Kural beni aday gösterdi. 2750 temsil vardı.

Lüküs Hayat’ı tekrar oynamak ister misiniz?

İsterim. Hatta lafı geçiyor. 14 seneyi Suna Pekuysal ile oynadım. Ablacığım benim nur içinde yatsın. Ben aslında daha çok oyunda oynardım da 6 sene Resimli Osmanlı Tarihi oynadım. 5 sene Kanlı Nigar, 5 sene Pembe Konağın Gelinleri, 6 sene Kuşlar... Bir hafta içinde 3 müzikalde başrol oynayan tek kişiydim. Müzikallerin gazete ilanları da var bende. Zerre kadar da “Öf be!” demedim. Mesleğimi bu kadar çok seviyorum. 58 gün turne yaptım. İzmir’den başladım, Urfa da bitirdim. 60 bin km’yi aşkın turne yaptım. Almanya, Azerbaycan ve Gürcistan turneleri oldu.

Oynamadığınız şehir kaldı mı?

Var ama onlar da sahne imkânsızlıklarından dolayı.

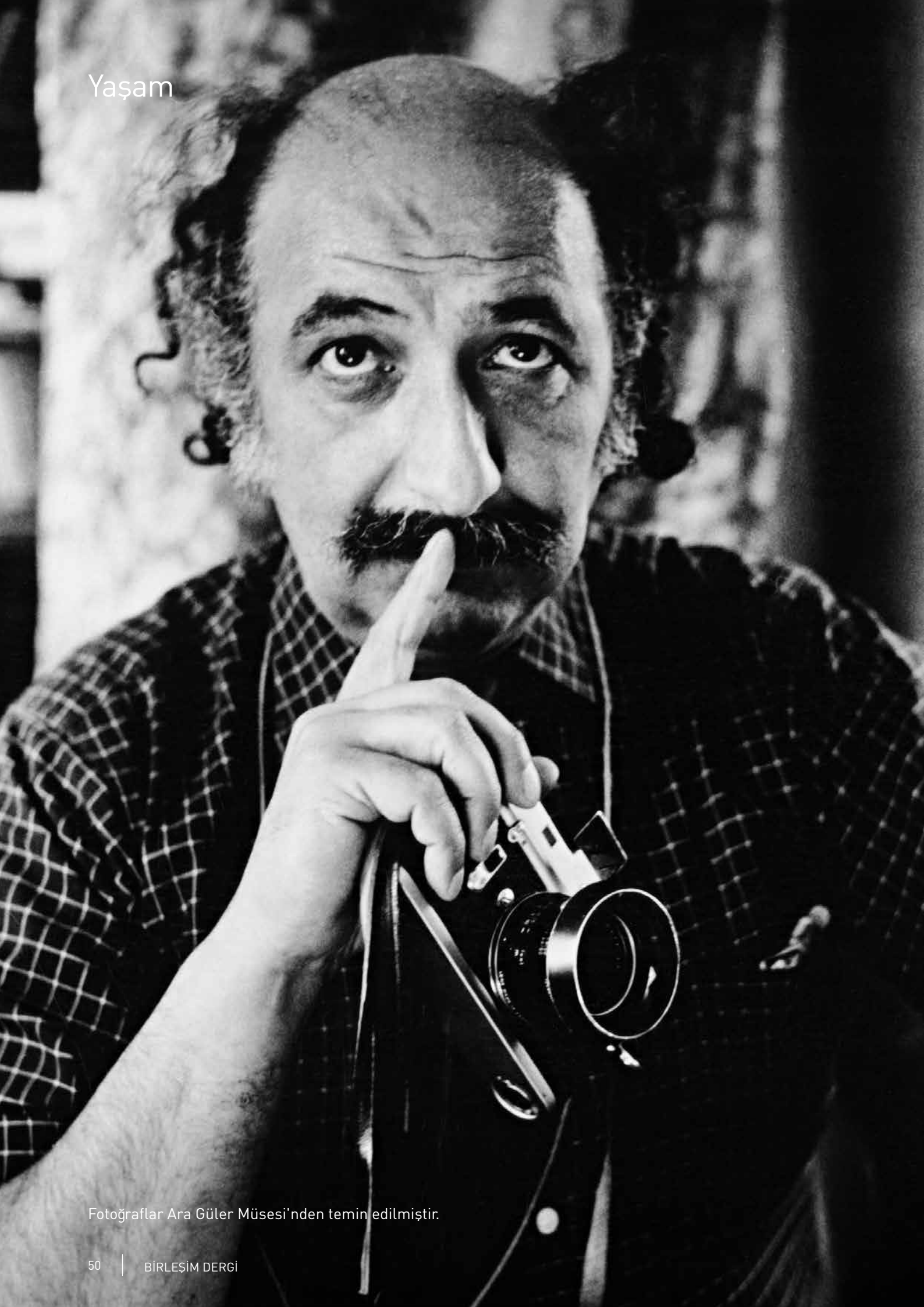
Şimdi iki temsil var. Dört buçuk saat sahnedeyim. Yorulmuyorum hayır ve röportajdan sonra sahneye çıkacağım...

İyi temsiller, bize vakit ayırdığınız için teşekkür ediyoruz.

Gökçe Alaçlı, Zihni Göktay ve Serkan Ocak

Yaşam

Fotoğraflar Ara Güler Müsesi'nden temin edilmiştir.

ARA GÜLER MÜZESİ

Ara Güler'in çok yönlü sanatçı kimliğini ve ilham veren yaşamını gelecek nesillere aktarmak amacıyla Doğuş Grubu'nun, fotoğraf sanatının duayenlerinden Ara Güler ile iş birliği sonucu hayata geçirdiği Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi (AGAVAM) ve Ara Güler Müzesi, Ara Güler'in 90'ıncı doğum günü olan 16 Ağustos 2018'de Bomontiada İstanbul'da ziyaretçilere kapılarını açtı.

Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi ve Ara Güler Müzesi, çok kıymetli bir kaynak olan Ara Güler arşivinin bir bütün olarak korunması ve gelecek nesillere aktarılması, bu süreçte fotoğraf sanatının bu arşiv üzerinden çeşitli yöntemlerle desteklenmesini hedefliyor. Profesyonel düzeyde yönetilen kâr amacı gütmeyen bu iki sanat kurumu birbirini operasyon ve içerik anlamında besleyip, koordineli çalışmakta. Öncelikle bu değerli arşivin tasnifi, envanteri, koruma çalışmaları yapılmakta. Yüzbinlerce fotoğraf ve belge tek tek elden geçirilmekte. Tasnifi yapılan eserler geliştirdikleri ve dünyada örneği olmayan arşiv sistemine yüklenmekte. Hatta ileride Ara Güler arşivinin online olarak herkese açık hale geleceği de paylaşılmakta.

Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi'nde Ara Güler'in gençlik yıllarından itibaren kurduğu dünyaya bakarken 90 yıllık bir birikimin içinde buluyoruz kendimizi. Bu birikim, Ara Güler arşivini oluşturuyor. Hikâyelerinde, sahneye koyduğu piyeslerde ya da rejisörlük denemelerinde Ara Güler'in adımlarını takip ederek onun görsel hikâyeciliğinin izini sürüyoruz ve fotoğraflarını daha iyi anlıyoruz. Ara Güler Müzesi'nin hedefi de sizi bu yolculuğa dahil etmek. Galatasaray'daki Güler Apartmanı'nın üst katında

Salvador Dalí

KISACA ARA GÜLER

Ara Güler, 1928 'de İstanbul'da doğdu. Türkiye'de yaratıcı fotoğrafçılığın uluslararası alanda ün kazanmış en önemli temsilcisi olan Güler, çocukluk yıllarında sinemadan çok etkilendi.

Lisedeyken film stüdyolarında sinemacılığın her dalında çalıştı. 1951 yılında Getronagan Lisesi'nden mezun oldu. Muhsin Ertuğrul'un yanında tiyatro ve oyunculuk eğitimi almaya başladı. Rejisör veya oyun yazarı olmak istiyordu. Bu yıllarda bazı edebiyat dergilerinde ve Ermenice gazetelerde öyküleri yayınlandı. Lise eğitiminin ardında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne devam etti. Ancak foto muhabiri olmaya karar vermesi nedeniyle üniversiteyi yarıda bıraktı ve askerlik hizmetini yerine getirdi. Gazetecilik yaşamına 1950'de Yeni İstanbul gazetesinde başladı. 1956'da Time Life, 1958'de Paris Match ve Stern dergilerinin Yakındoğu foto muhabirliğini üstlendi. Aynı dönemlerde Magnum Photos fotoğraflarının uluslararası dağıtımına başladı.

Nuh'un Gemisi röportajını yaptı ve bu fotoğraflar Magnum Photos tarafından 100'ün üzerinde yayına dağıtıldı. Yine bu yıllarda Nemrut Dağı röportajını yaptı ve tüm dünya Nemrut Dağı'nı onun fotoğrafları ile tanıdı. Bir diğer önemli röportajı Afrodisyas ile de unutulmuş bu kentin yeniden keşfedilmesini ve dünyaca tanınmasını sağladı. 1961 yılına kadar Hayat Dergisi'nde fotoğraf bölümü şefi olarak çalıştı. 1961'de İngiltere'de yayımlanan British Journal of Photography Year Book, onu dünyanın en iyi yedi fotoğrafçısından biri olarak tanımladı. Aynı yıl Amerikan Dergi Fotoğrafçıları Derneği'ne (ASMP) kabul edildi ve bu kuruluşun Türkiye'den tek üyesi oldu. 1962'de Almanya'da Master of Leica unvanını kazandı. Yine aynı yıl fotoğraf dünyasının o dönemdeki en önemli yayını olan Camera Dergisi onunla ilgili özel sayı yayınladı.

1967'de Kanada'da açılan İnsanların Dünyasına Bakışlar sergisinde, 1968'de New York Modern Sanatlar Galerisi'nde düzenlenen Renkli Fotoğrafın On Ustası sergisinde ve aynı yıl Köln'de Fotokina Fuarı'nda yapıtları sergilendi. Lord Kinross'un 1971'de basılan Hagia-Sophia kitabının fotoğraflarını çekti. Skira Yayınevi tarafından Picasso'nun 90'uncu yaş günü için hazırlanan Picasso Métamorphose et Unité adlı kitabın İngilizce, Fransızca ve Almanca baskılarında kapak fotoğrafı onundu. 1974'de Amerika Birleşik Devletleri'ne davet edildi ve birçok ünlü Amerikalı'nın fotoğraflarını çektikten sonra Yaratıcı Amerikalılar adlı sergisini dünyanın birçok kentinde sergiledi. Yine aynı yıl Yavuz Zırlı'nın sökülmesini konu alan Kahramanın Sonu adlı bir belgesel film çekti. Sanat ve sanat tarihi konularındaki fotoğrafları Time Life, Horizon, Newsweek ve Skira Yayınevi tarafından yayınlarında kullanıldı. 1989'dan başlayarak "Day and the Life of..." programına katıldı ve Endonezya, Malezya ve Brunei'de dünyanın en ünlü fotoğrafçılarıyla birlikte çalıştı. Yıllarca üstünde çalıştığı Mimar Sinan yapıtlarının fotoğrafları 1992'de Fransa'da Edition Arthaud, ABD ve İngiltere'de ise Thames&Hudson Yayınevleri tarafından; Sinan, Architect of Soliman the Magnificent adı ile yayınlandı. Aynı yıl Living in Turkey adlı kitabı Thames&Hudson tarafından İngiltere ve ABD'de, Archipelago Pres tarafından Turkish Style adı ile Singapur'da ve Albin Michel Yayınevi tarafından da Demeures Ottomanes de Turquie adıyla Fransa'da yayınlandı.

2002 yılında Fransız hükümeti tarafından "Lejion D'Honneur; Officier Des Arts Et Des Lettre", 2009 yılında Paris Belediyesi tarafından "La Médaille de la Ville de Paris" ünvanları verildi.

2005 yılında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kültür Sanat Büyük Ödülü, 2008 yılında Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Sanat Hizmet Ödülü, 2009 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Üstün Hizmet Ödülü, 2009 yılında ABD'de Lucie Awards Yaşam Boyu Onur Ödülü ve 2011 yılında Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Sanat Büyük Ödülü ve layık görüldü. 2004 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi'nden, 2013 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden, 2014 yılında da Boğaziçi Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" ünvanı aldı.

Dünyanın dört bir yanında yüzlerce sergi açtı. Onlarca kitabı yayınlandı. Bertrand Russell'dan Winston Churchill'e, Arnold Toynbee'den Picasso'ya, Salvador Dali'ye kadar birçok ünlü kişinin fotoğrafını çekti,onlarla röportajlar yaptı.

Doğuş Grubu'nun Ara Güler ile yapmış olduğu işbirliği çerçevesinde hayata geçen Ara Güler Müzesi ve Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi, Ara Güler'in 90'ncu yaş günü olan 16 Ağustos 2018'de ziyaretçilere açıldı. Ara Güler 17 Ekim 2018'de 90 yaşında hayata gözlerini yumdu.

Yaşam

birikmeye başlayıp zamanla tüm binaya yayılan ve şimdi Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi çatısı altında toplanan arşivde karşımıza çıkan her bir fotoğraf, mektup, çizim ya da bir not onun döneminin izlerini taşıyor.

Büyük bir heyecan ve sorumluluk bilinciyle çalışarak topluma sunma fırsatı buldukları bu arşivi korumakla kalmayıp, üzerinde çalışılan, düşünülen ve yeniden üretilerek kamusallaşan bir kaynağa dönüştürmek öncelikleri arasında. Bu amaç doğrultusunda Güler Apartmanı'nda başlayıp Ara Güler Arşiv ve Araştırma Merkezi'nde devam eden, uluslararası standartlardaki malzeme ve donanım ile koruma, sayısallaştırma ve arşivleme çalışmalarını titizlikle yürütüyorlar. Türkiye'nin ve dünyanın son 90 yılına temas etmenin bilinci ve sorumluluğunun yanı sıra hergün yeni bir şeyler keşfetmenin heyecanını yaşarken, Ara Güler Müzesi'ndeki sergi ve etkinlikler ile bu heyecanı ziyaretçileriyle de paylaşmak istiyorlar.

Ara Güler Ekim 2018'de aramızdan ayrıldı. Geriye binlerce eşsiz fotoğraf bıraktı, tarihe kazınmış, unutulmamış... Bomontiada Ara Güler Müzesi'nde tarih sahnesinde yer etmiş tüm bu kareleri görme imkanına sahip olabilir, büyük ustayı ölümünün birinci yılında anabilirsiniz.

Aliye Berger

TROYA'YI YAŞATAN ARKEO - KÖY TEVFİKİYE KÖYÜ

Yazı: Gökçe ALAÇLI

Troya'nın antik geçmişine ait tarihi kalıntıların korunduğu ve yöre halkının bu tarih sahnesindeki yerini aldığı çok ender karşılaşılan bir proje hayata geçirildi. Tefikiye Arkeo-Köyü...

Çanakkale Gelibolu Yarımadası'nda 2006 yılından bu yana yürütülen "Tarihe Saygı Projesi" kapsamında bölgenin tarihine sahip çıkılıyor. Tarihi, mitolojik, kültürel ve doğal güzellikleriyle öne çıkan Troya bölgesinde yer alan Tevfikiye Köyü "2018 Uluslararası Troya Yılı" kapsamında gerçekleştirilen değişim ve yenileme çalışmaları sonrası Troya dönemini yaşatan dokusuyla tarihi ve mitolojik bir kimlik kazanarak bir arkeo-köye dönüştürüldü. Tevfikiye Köyü'nün bir arkeo-köye dönüşümünü sağlayan OPET ve Opet Yönetim Kurulu Başkanı Nurten Öztürk hem antik dokunun korunması hem de yerel halkın ihtiyaçlarına yönelik çalışma koşullarının sağlanması için büyük destek sağladı.

Tevfikiye Köyü kültür ve sanat merkezi

Troya Antik Kent

UNESCO'nun yaklaşık 20 yıldır verdiği destekle Dünya Miras Listesi'ne giren Troya Antik Kenti farklı dönemlere ait tam 50 katman içeren, arkeolojik yapısıyla dünya üzerindeki diğer tüm antik kentlerden ayrılıyor. Çanakkale il sınırlarında yer alan bu muhteşem kent mitolojik ve kültürel zenginliğiyle her yıl farklı coğrafyalardan binlerce insanın tercih ettiği başlıca tatil destinasyonları arasında yer alıyor.

Troya yolunda bulunan bir açık hava müzesi olan Tefikiye Köyü ise Çanakkale merkeze bağlı. Köyün batısında Hisarlık adı verilen tepede yer alan Troya Antik Kenti ilk olarak Karamendes ve Dümrek Çayları'nın döküldüğü bereketli bir koyun kenarında

Tefikiye Köyü

Troya Müzesi

kurulmuş. Yıllar içerisinde Karamendes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla denizden uzaklaşarak iç bölgelere taşınmış. Savaşlar, doğal afetler ve denizden uzaklığı dolayısıyla giderek göç veren ve kısa süre sonra tamamen terk edilen Troya sahip olduğu tarihî zenginliği yüzyıllarca saklı tutmuş. Kentin zamanla önemli lokasyonlarından biri olan ve Troya'dan izler taşıyan Tefikiye Köyü ise Troya'nın kültür mirasının en yoğun görüldüğü yer olarak dikkat çekiyor.

Troya'nın arkeolojik mirasından yola çıkılarak tüm köy Troya dönemi mimarisi ile donatılmış. Ziyarete gelenlerin adeta zaman yolculuğuna çıktığı köyde binalar Troya döneminin izlerini taşıyan görsel düzenlemeler yapılarak restore edilmiş. Değişim sadece mimaride yapılmamış elbette bölgede oluş-

Tefikiye Arkeo-Köyü'nde Sanat Günleri

Troya Müzesi

turulan yeni iş sahaları, birçok zanaatın eğitimini ve veren özel kurslar sayesinde gözle görülür bir değişim ve gelişim yaşandığını gösteriyor herkese.

Tevfikiye Arkeo-Köyü'nü gezerken mutlaka görmemiz gereken yerlerden birisi de Troya Müzesidir. 2018 yılında ziyaretçilere açılan ve Tevfikiye Köyü sınırları içinde yer alan müzede; Homeros'un İlyada Destanı ile tarihe geçmiş Troas Bölgesi'nde iz bırakan Troya kültürlerinin yaşamı ve arkeolojik tarihi kazılardan çıkan eserler ile anlatılmaktadır.

18 Mart tarihinde 105' incisini kutlayacağımız Çanakkale Zaferi'ni belki de yerinde kutlamak ister ve Tevfikiye Arkeo-Köyü'nü görmek istersiniz.

Yazı: Gökçe ALAÇLI

Troya Müzesi

Tevfikiye Arkeo-Köyü'nde Sanat Günleri

Bir Mola Ver...

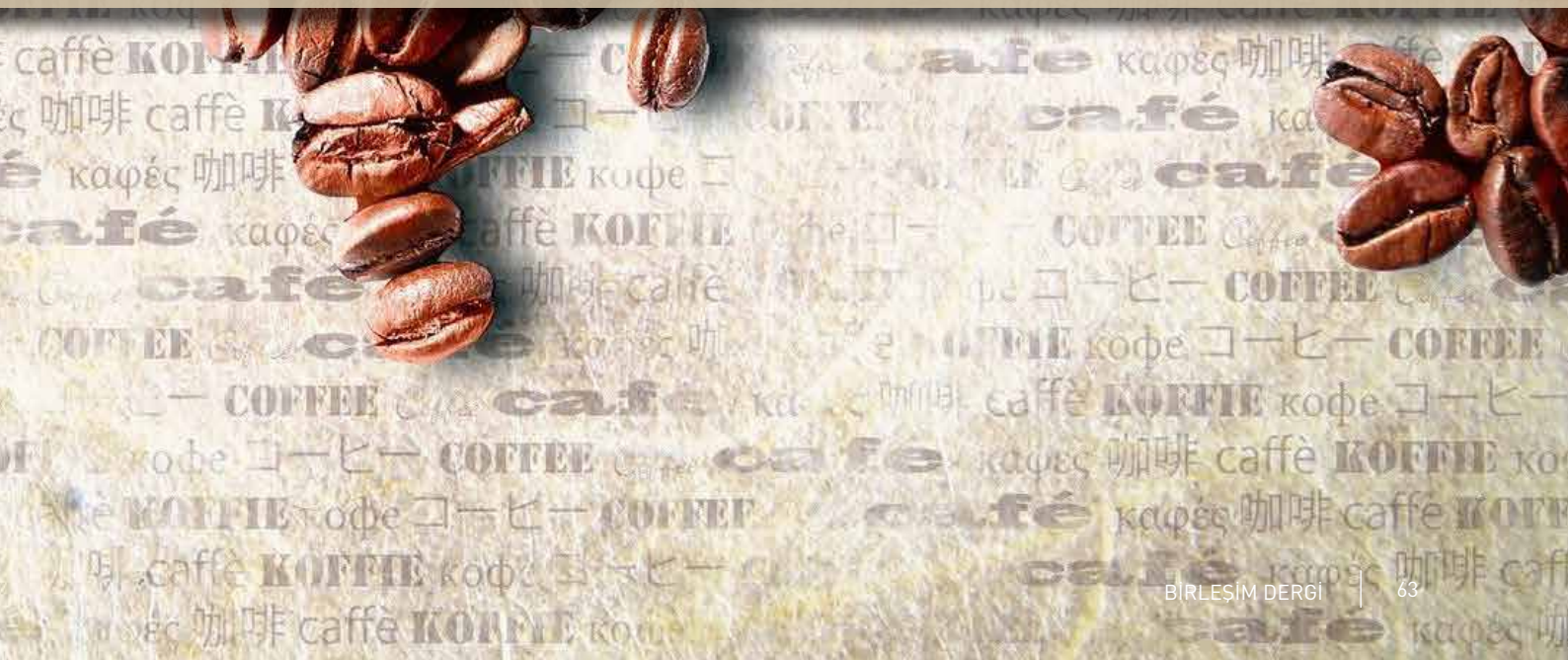

KAHVENİN 1000 YILLIK YOLCULUĞU

Kimse Coffea cinsinden ağacın cömertçe verdiği meyve çekirdeklerinin kavrulup öğütülmesinden elde edilen tozun, tüm dünyayı baştan çıkartacağını tahmin edemezdi. Günümüzde kahveciler dolup taşmakla kalmıyor, kahve kültürünü daha yakından tanıtan kitaplar basılıyor, medyada bu konuda programlar yapılıyor hatta akademi dünyasında kahvenin tarihi ve sosyolojisi hakkında tezler hazırlanıyor... Aslında kahve popülarlığını, keşfedildiği günden beri artırarak sürdürüyor.

Bir Mola Ver...

Hikâyenin en başına dönmek için Etiyopya'nın yüksek yaylalarına gitmemiz gerekiyor. Rivayete göre 1000 yıl önce bölgedeki yabani kahve ağaçlarının meyve çekirdeklerini yiyen keçilerin daha enerjik olduğunu ilk keşfedenler yerli çobanlardı. Bu gizemli ağacın meyveleri kaynatılıyor suya katılıp şifa niyetine içiliyordu. Hatta kahve çekirdekleri katık olsun diye ekmeğimizin içine konuluyordu. Habeşistan ve Arap Yarımadası'ndaki insanların kahve ile ilişkisi yıllarca bu şekilde devam etti. Canlılık veren özelliği nedeniyle bu yeni keşif sihirli bir besin olarak görünüyordu.

Kahvenin tarihindeki ilk devrimsel gelişme, çekirdeklerin kavrulması ve sonrasında sıcak su katılarak içilmesiyle gerçekleşti. Bu işlemin tarihi 14. yüzyıla kadar geri gidiyor. Kahveyi bu yeni yöntemle içmeye başlayanlar Yemen'deki sufilerdi. 1500'lü yılların başında sıcak içimli kahve Aden'e, Mekke'ye ve oradan da Kahire'ye ulaştı. Bu yayılma, o dönemin koşulları içinde oldukça hızlı bir şekilde gerçekleşmişti. Ama kahvenin küresel egemenliği için daha epey bir yol kat etmesi gerekiyordu. Kahvenin içildiği coğrafi sınırlar kuzeye doğru gelişirken, söz konusu olan bölge de hızla Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altına girmekteydi. Ama İstanbul henüz kahve ile tanışmamıştı.

1517 yılında Yemen'den İstanbul'a gelen ziyaretçilerin sandıklarının içinde bağımlısı oldukları kahve çekirdekleri vardı. Kanuni Sultan Süleyman devrindeyse Osmanlı sarayı kahvenin tadını çoktan almış durumdaydı. Paşa konakları da geri kalmadı. Seçkin evlerde, misafire kahve ikram etme âdeti bile yerleşmeye başlamıştı. Ama henüz halkın bu yeni içecekten pek haberi yoktu.

1544'te kahvenin tarihinde yeni bir dönüm noktası gerçekleşti. Kahvenin üretilip içildiği imparatorluğun başkentinde yani İstanbul'da ilk kahvehane açıldı. Tahtakale semtindeki bu kahve dükkânı için şeyhülislamdan da izin çıkmıştı. Bir yüzyıl sonra kaleme alınan Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde kahve çılgınlığının geldiği boyut açık olarak görülebilir: "İstanbul'da 55 kahvehane vardır. 300 de kahve satan esnaf." O dönemde İstanbul'a gelen İngiliz bir seyyah ise gördükleri hakkında defterine şunları yazar: "Oralarda (kahve satan dükkânlarda) oturup bütün gün konuşuyorlar... Ellerinde coffa denilen bir yudum içecek..."

Kahveyi kavurmak için tavalar, çekirdekleri öğütme için dibekler, pişirmek için cezveler ve nihai sunum için küçük ölçekli fincanların çarşı pazara düşmesiyle birlikte kahve kısa sürede kendi sektörünü oluşturmaya başladı. Elbette ki kahve çekirdeği işin olmazsa olmazıydı. İstanbul'un kıtalararası köprü olma özelliği kahve konusunda da taşıyıcı oldu. Avrupalı seyyahlar kahvehane denilen mekânları İstanbul'da gördüklerinde şaşkınlıklarını gizleyemiyorlardı. Ama çok kısa bir süre sonra bu alışkanlık onların kitasına da yayılacaktı.

Küçük bir not...

Şu soru her zaman muzipçe sorulur: Kahveden önce kahverengi için Osmanlıca'da hangi kelime kullanılıyordu?

Hemen cevaplayalım: **Fındıklı!**

Osmanlı payitahtı kahvenin tadını aldığına göre bu yeni içeceğin Avrupa yolculuğu da başlayabilirdi. İstanbul'un Galata semtini ticaret üssü olarak kullanan Venedikli tüccarlar, sıcak suyla içilen bu "kahverengi" çekirdekleri kendi ülkelerine götürmekte gecikmediler.

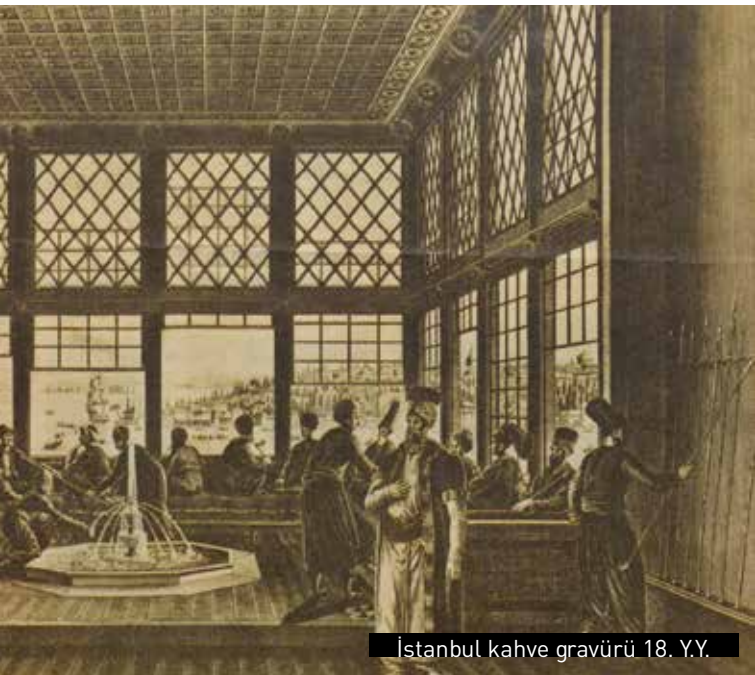
Kahve Avrupa'da

1640'lı yıllarda İtalyan şehirlerinde kahvehaneler yaygınlaşmaya başladı. Viyana kuşatmasından dönen Osmanlı ordusunun çuvalar dolusu kahve çekirdeğini Viyana önlerinde bırakmasıyla da ok yaydan iyice çıkmış oldu. Paris ve Londra da bir çırpıda kapıldı kahve tiryakiliğine...

Dönemin seyyahları, tüccarları nereye gitseler yollarında kahve ağacının fidanlarını taşıyorlardı. Avrupalılar kahve bağımlısı olmakla kalmadılar bu işin karlı bir ticaret potansiyeli taşıdığını da hemen anladılar. Ama ortada bir sorun vardı. Kahve, Avrupa coğrafyasında yetiştirilemiyordu. Dikildikten üç yıl sonra meyve vermeye başlayan "Coffea" ağacı için uygun iklim koşulları yalnızca tropik bölgelerde mevcuttu. Çünkü coffea ağacı bol yağışa ve neme gereksinim duyuyordu. Fransa Kralı 14. Louis'e 1714 yılında hediye edilen bir fidan, Güney Amerika'daki milyonlarca kahve ağacının atası oldu. Avrupa devletleri Brezilya, Karayipler gibi uzak yerleri gözlerine kestirmişlerdi. Oralarda birbiri ardına kahve plantasyonları kuruldu. Kahvenin küresel yayılması adına devasa bir adım da böylece atılmış oldu. Ama meselenin karanlık tarafları da yok değildi. Bu karlı iş için ihtiyaç duyulan emek gücü Afrika'dan Güney Amerika'ya getirilen köleler sayesinde karşılanıyordu...

Kahve bahane sohbet şahane

Kahvehaneler, kahve ticareti yapanların bulunduğu harika bir satış artırma yöntemi olarak doğmuştu. Ama kısa sürede başka amaçlara da hizmet etmeye başladılar. "Gönül ne kahve ister ne kahvehane, gönül ahabp ister kahve bahane" sözünde olduğu gibi çoğu zaman dilimize pelesenk olmuş deyişlerin ardındaki sosyal gerçekler gözümüzden kaçır. Hem İstanbul'da hem de Avrupa şehirlerinde hızla geli-

İstanbul kahve gravürü 18. Y.Y.

Bir Mola Ver...

şen kahvehaneler, insanların sadece oturup kahve içtikleri dükkânlar değildi. Kahve evleri bir anda şehirlerin yeni kamusal mekânları oldu. O dönemde çarşı, pazar ve hamamlardan başka şehir sakinlerinin bir araya gelecekleri sivil mekânlar pek yoktu. Kahvehaneler kısa sürede bir buluşma noktası, sosyalleşme merkezi haline geldiler. Kimi tavla veya satranç oynuyor kimi kitap okuyor kimi derin tefekküre dalıp oturuyordu. Aylaklar da elbette ki oradaydılar. Ve herkesin elinde bir fincan kahve vardı. Tam da bu noktada küçük bir not daha ekleyelim. O dönemde çay henüz kahveye bir alternatif oluşturmamıştı. Osmanlıların çayla tanışması çok sonra, 19.yüzyılda gerçekleşecekti.

Kahvehanelerde ahali konuşuyor, yeri geldiğinde memleket meseleleri tartışılıyordu. Özellikle Avrupa'da öğrencilerin, sanatçıların, politikayla ilgilenenlerin buluşma mekânı haline geldi modern kafeler. Basılı gazeteler buralarda okunuyor, dönemin medyası olan fısıltı gazetesi buradan şehre yayılıyor, yeni fikirler buralarda ilk kez dillendiriliyordu. Bunun anlamı modern kamuoyunun doğuşuydu... Tam da bu nedenle hem Osmanlı'da hem de Avrupa'da mutlak monarşiler, kahvehaneleri masum mekân-

lar olarak görmeyi kısa sürede bıraktılar. Kahvehaneler devletlerin denetlediği mekânların başında gelmeye başladı. Ne zaman ülkede bir isyan ya da yolunda gitmeyen bir şeyler olsa, kolluk kuvvetleri kahvehanelerdeki denetimini artırırlardı. 4. Murat zamanında olduğu gibi sorunu kökten çözen yöntemlere bile başvurulup kahvehaneler tamamen yasaklandı. Avrupa'da da benzer girişimler yaşanıyordu. Ama hiçbir şey bu yeni içeceğin cazibesine karşı gelmekte başarılı olamayacaktı.

19.yüzyılda İstanbul büyük bir kahvehane halini almıştı. Kahvehanelerin sayısı Evliya Çelebi döneminden bu yana oldukça artmış, artık binlerce denebilecek düzeye ulaşmıştı. Tabi o dönemde kahvehaneler sadece erkeklerin girdiği eril mekânlardı. Kadınların kamusal alanda yavaş yavaş var olması sonucunda özellikle Beyoğlu bölgesindeki modern kafelerde karışık oturma düzeni filizlenmeye başladı.

20. yüzyılda İtalyanlar kahveyi yüksek basınç ve sıcak suyla hazırlayan ve hızlı servis imkânı veren makinalar icat ettiler. Böylece hayatımıza espresso girdi. Dileyenler artık kahvesine süt de koyabileceklerdi. Cappucinolar ve latteler büyük fincanları

doldurmaya başladı. Sonradan ikinci dalga olarak adlandırılacak dönem böylece başlamış oldu. Kahve zincirleri denilen mekânlar şehirlerde birbiri ardına dükkânlar açıyorlardı. Ve nihai patlamanın gerçekleşmesinin de eli kulağındaydı.

1990'lar kahvenin yeni altın çağı

21. yüzyılın arifesinde yeni bir çalışan sınıf şehir ekonomisinin motoru haline geldi. Neoliberal dünya yeni orta sınıfı doğurmuştu. Bilişim ve hizmet sektörü, finans piyasası dünya çapında yeni iş kolları yaratmış ve beyaz yakalıların hâkimiyetini sağlamlaştırmıştı. Plazaların ve ofislerin çağıydı bu. Herkesin koşturmacası vardı. Ve kahve artık bir ihtiyaca dönüşmüştü. Kahvenin sağladığı uyarıcılara ve dinçlik hissine yeni beyaz yakalılar herkesten çok gereksinim duymaktaydı. Oturacak vakti olmayanlar da düşünölmüştü. Yürürken bile kahve içmeyi sağlayan ağız kapalı karton bardaklar yeni dönemin daha önce hayal bile edilemeyecek alametifarikalarıydı. Tabi ki kafelerde oturup sohbet etme geleneği 500 yıldır olduğu gibi devam ediyordu. Bunun yanında, dönemin şartları gereği kafelerde var olmanın yeni biçimleri de gelişti. Bilgisayar karşısında oturup tek başına çalışmak... Böylece kafeler kişisel işlerin yürütülebildiği yeni ofisler haline de geldi. Mesela bu yazı da bir kahvecide yazıldı!

Günümüzde kahveyi kültürel bir öge olarak kavrayan 3. nesil kahvecilerin yaygınlık kazanmasıyla birlikte, kavurma teknikleri, aromalar, kahvenin menşei gibi bilgiler önem kazanmaya başladı. Arabica'nın Etiyopya'da keşfedilen 1000 yıllık kahve türü olduğu, ağaçlarının bodur içiminin yumuşak olduğu, Robusta'nın ise daha acı ve Arabica'ya göre iki kat fazla kafein içerdiği ama harmanlar için ideal olduğu meraklıları tarafından bilinen sıradan bilgilere dönüştü. Artık kahve yapımı da ince işçilik isteyen bir zanaat haline geldi.

Bunca laftan sonra bizlere de kalan oturup bu kahvelerin tadına bakmak. Belki elimizde bir kitap da olur. Cesare Pavese'den bir satır okuruz: "Beni kimse tanımamış bir yer arıyordum, bir kahve içip düşünmek için..."

Emre CANER
Yazar

Bir Mola Ver...

HER GÜZELLİĞİN BİR BEDELİ VAR

Bana "Türkiye'nin en güzel yeri neresi" diye soranlara hiç tereddütsüz "Kapadokya" cevabını veriyorum. Burası güzelliğin de ötesinde büyüklüğü bir yer. Gün batımı-gün doğumu, yazı-kışı, yeraltı şehirleri, balonları, mantar şeklindeki peribacaları, vadileri her yeri her dönemi ayrı güzel...

Her fırsatta da Kapadokya'ya gitmeye çalışıyorum. Bu seferki mazeretim ultra maratondur. Tam 38 kilometre boyunca köy köy, vadi vadi koştum. Tıpkı dünyanın 80 ülkesinden gelen 2 binden fazla koşucu gibi.

Serkan OCAK
yesilhafiye@gmail.com

Neredeyse tamamı Göreme Milli Parkı'nda geçen maraton boyunca her biri birbirinden güzel peribacalarından, vadilerden geçen inanılmaz bir rotada yedi saat yarışım. Maksat yarış değildi elbet, bölgenin keyfinin sindire sindire çıkarmaktı. Öyle de oldu. Ama bu yarıştan sadece birkaç gün sonra onlarca yıldır korunan bu özel alanın artık 'milli park' olmadığını, el değmemesi gereken bu bölgenin artık yapılaşma baskısı altında olduğunu öğrenmek içimi sızlattı doğrusu.

Bir Mola Ver...

Sadece Türkiye'nin değil dünyanın en özel yerlerinden biri Kapadokya. Son yıllarda bölgenin değeri sanırım daha da iyi anlaşıldı. Oteller dolmaya başladı. Sokaklar turist kaynıyor, buraya yapılan turlar yok satıyor. Özellikle de Çinli turist akını başladı Kapadokya'da.

Derin vadiler arasından birer inci gibi dizilen peribacalarını görmenin en güzel yollarından biri balon turları. Her gün 150 balon vadilerin üzerinde geziyor. Fiyatları da oldukça yüksek; 250 Euro. Böyle olmasına rağmen her biri 20 ya da 32 kişi taşıyan sepetlere sahip balonlarda yer bulmak çok güç. Daha önce birkaç kez balon turu yaptım. Bu yıl bir kez de bisiklet yarışına katıldım Kapadokya'da. Ancak sanırım Kapadokya'yı gezmenin en iyi yollarından biri de koşmak...

HAYATIMIN EN GÜZEL KOŞUSU...

Bu yıl 6.'sı düzenlenen 'Salomon Kapadokya Ultra Maraton Yarışı'na katıldım. Birer mantarı andıran peribacalarının arasından 38 kilometre boyunca koştum. Hayatımın en güzel koşularından biriydi. Yarış Ürgüp'ten başladı. Ortahisar'a, oradan İbrahimpaşa'ya ve Göreme'ye doğru devam edip tekrar Ürgüp'te bitti. Normalde böyle bir yarış olmasa kimse buradaki vadilerin arasına girip yürümez ya da koşmaz.

Serkan Ocak maratonda

Kapadokya'ya bir turist olarak giderseniz yapılacaklar belli: Bir mağara otelde kal, yeraltı şehirlerini gez, Asmalı Konak'ta yemek ye, seramik atölyelerinde çamurdan çanak-çömlek yap, sütlü kabak çekirdeği al...

Ama böyle bir yarışa katıldığınızda daha önce yöre halkından başka kimsenin gitmediği, bilmediği peribacalarının arasındaki tünellerden, daracık vadilerden, Kızıl Vadisi'nin en bakir yerlerin geçebilir, hiç el değmemiş bir elma ağacının mis kokulu minik elmalarından yiyebilir, Anadolu'nun öbür ucundan buraya gelip küçük bir baş satın alıp hayatını değiştiren kişilerle sohbet edebilir, saatlerce doğanın içinde huzur dolu bir gezi yapabilirsiniz. İşte benim böyle bir yarışa katılmamdaki tek amaç bu. Üstelik ne bir atletim, ne de iyi bir koşucu. Sadece spor yapmayı ihmal etmeyen bir gazeteciyim.

KORUMA ZIRHI KALDIRILDI

Aslında yarışın ardından böyle bir yazı yazmak kafamda yoktu. Ancak beni hayatım boyunca bu kadar etkileyen bir coğrafya için, üstelik ne kadar iyi korunduğu konusunda kafamda fazla kuşku yokken, yarıştan sadece birkaç gün sonra 'milli park' zırhının kaldırıldığını öğrenmek koşu sırasında çektiğim fiziksel acıdan çok daha büyük bir acı verdi bana. UNESCO, Kapadokya'yı 1985'te kültürel miras ilan

edince, Türkiye de peşinden bir yıl sonra alanı milli park olarak tescilledi. Tam 33 yıl boyunca korundu eşsiz güzellik. Ancak ne olduysa geçen bu hafta 'yetki karmaşası' var denilerek koruma statüsü kaldırıldı. Sivil toplum örgütleri, CHPLi yetkililer ve meslek odaları bölgenin yapılaşmaya açılacağı gerekçesiyle karara itiraz ediyor, mahkemeye gideceklerini söylüyor.

33 yıldır yönetirken kimsenin kafası karışmadı, ne oldu da birden bire Kapadokya'da yönetim karmaşası baş gösterdi. İşte bunu anlamak çok güç!

Bir Mola Ver...

EN KEYİFLİ VAKİT İÇİN 5 ÖNERİ

KAPADOKYA'DA 'NEREYE GİTMELİ, NE YEMELİ, NE YAPMALI?' İŞTE SİZE BEŞ ÖNERİ...

ATV TURU

Kapadokya da yapılabilecek en güzel aktivite balon turu. Ancak balonlar hem çok pahalı hem de çok dolu. Bunun yerine hem hesapla hem de adrenalin dolu bir TAV turu yapabilirsiniz. Dört tekerli motorlar ile yapacağınız bol çamurlu, tozlu ancak doğanın içinde muhteşem manzaraların eşlik edeceği adrenalin dolu bir ATV turu, Kapadokya seyahatinize ayrı bir heyecan katacak. Bölgeye hangi mevsimde giderseniz gidin ATV ile safariye çıkabilirsiniz. Bu gezi için rezervasyon yaptırabileceğiniz birçok acente var. İki saatlik turlar 250-350 TL arası değişiyor. Bu arada gün doğumunda balonların kalkış yaptığı Göreme taraflarına gidip, şahane fotoğraflar da çekebilirsiniz.

EN LEZZETLİSİ

Ürgüp'ün İbrahim Paşa Köyü'ndeki Babayan Evi, Papayani Restaurant köyde yaşayan bir aile tarafından işletiliyor. Evin bahçesinde tandır, salonda fırınlı soba, modern mutfakta mikro dalga fırın var. Tam bir Türkiye sentezi olan restoranda yemekleri evin hanımı yapıyor... İsteyenlere yer sofrasında bakır tabaklar içinde; isteyenlere masada kırmızı seramik tabaklarda yarma aşı çorbası, nohutlu mantı, mercimek çorbası, çömlekte güveç, patates köftesi, yaprak sarma, aside gibi yöresel yemekler sunuluyor.

EN TARİHİ, UÇİSAR

Nevşehir'in altı kilometre doğusunda bulunuyor. Pers döneminde Kral Yolu, Selçuklu döneminde ise İpek Yolu olarak bilinen alan üzerine kurulmuş. Peribacalarını ilk görmeye başladığınız yerden 40 kilometre yüksekte, bir kayanın eteklerinde yer alıyor. Kale olarak kullanılması Roma'ya kadar uzansa da bu devasa kayanın oyulması daha eskilere dayanıyor. Kayadan oyma evleriyle, tandır evi ve şıra hanesiyle de bu kasabayı, her yıl dünyanın birçok yerinden milyonlarca insan ziyaret ediyor.

YERALTI SERAMİK MÜZESİ

Güray Müze, Avanos'ta bulunuyor. Dünyanın ilk ve tek yeraltı seramik müzesi olma özelliği taşıyan müzeyi ziyaret ederek ülkemizde yetişmiş dünyaca ünlü seramik sanatçıların eserlerini, Roma, Bizans, Selçuklu, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait seramik ve çömlek eserleri görebilir, denk gelerseniz atölyede sanatçıların çalışmalarını yaparken izleyebilirsiniz. Haftanın yedi günü 09.00-18.00 saatlerinde açık olan müzenin girişi 10 TL.

ATLARLA SAFARI

Kapadokya bölgesinde birçok at çiftliği mevcut ve dilediğiniz vadiye at safari yapmanız mümkün. Bölgeye adını veren atlarla patikalardan geçmek aynı zamanda tarihi bir yolculuğa çıkaracak sizi. Özellikle fotoğraf çekmeyi seviyorsanız mutlaka yılkı atı sürülerine sahip çiftlikleri bularak günbatımına yakın yabani at sürülerinin tozu dumana katarak koşuşturmalarını kadrajınıza alın.

YENGEÇ YÜRÜYÜŞÜ

Raşitizm...

Gelişmekte olan ülkelerin hastalığı, maalesef.

Bu konuda sevindirici bir gelişme göstermiş güzel ülkemiz ve Türkiye’de görülme oranı %6’lardan son yıllarda %1’lere geriletilmiş. D vitamini eksikliğine bağlı olarak oluşan raşitizm hemen her yaşta görülürken, doğumsal raşitizm çoğunlukla 3 ay 2 yaş arası çocuklarda ortaya çıkmaktaymış.

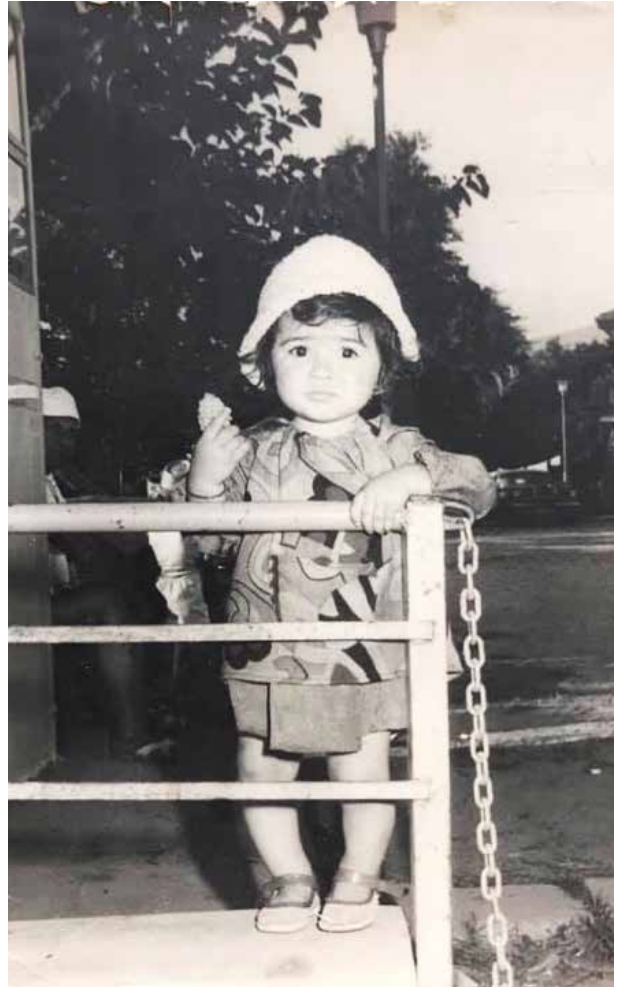
Güneşten yeterince yararlanamayan ve yetersiz beslenen annelerin bebeklerinde doğumdan sonraki ilk üç ayda kendini gösteren doğumsal raşitizmin önüne geçmede anne ve bebek sağlığı konulu televizyon programları, yazılı ve görsel yayınların artışı ve tabii ki internet dünyasının cep telefonlarımızdan hayatımıza şah damarımızdan daha yakın oluşunun faydalı etkisi yadsınamaz.

Yerimde hiçbir yaşında duramamış Funda olarak ilk adımlarımı da on aylık atmışım ve daha yaşıma varmadan evin içinde sağa sola çarpa çarpa, düşse kalka koşar olmuşum. Eh yemeyi seven tombik yanaklı, balıketli bir bebeğin D vitamininden yoksun süt kıvamlı kemikleri kaldıramamış bu vücudu ve sonuç bakmakta olduğunuz fotoğraftaki “aç parantez, kapa parantez” bendeniz!

Ayaklarımdaki tersliği annem ve babam yampiri yürüyüşümü arkamdan seyrettiklerinde fark etmişler ilkin. Zorlamışlar bir süre, doğru adım atabileyim, düz basayım diye, ama nafile. Tamam, serde kabadayılık hep vardı, ama kimse de yan bakmıyordu bana o yaşında. Neyse ki Aristo'nun “Bir yengece düz yürümeği öğretemezsiniz” sözünü çok vakit kaybetmeden anlamışlar da soluğu doktorda almışlar.

Doktorun verdiği kemik iğnelerinin yapılmasını hemen ve bir ay süresince yaz güneşi kürü uygulanmasını da yaz tatiline planlayarak uygulamaya koymuşlar. İğnecinin siyah şişkin çantasıyla evimize her akşam gelişi dün gibi aklımda, ocakta fokurdayan kolum kadar iğnelerin kaynama sesi hala kulağımdadır. Allah'ım, annem babam işten döndükten bir süre sonra hava kararır, kapının zili acı acı çalar ve güler yüzlü, kırmızı suratlı, terlemiş alnını bez mendiliyle sile sile, beli kemerle sıkılmış pantolonunun üzerine sarkmış göbeğini yukarı çekeleyerek içeri giren iğnecinin sevecen olmaya çalışan sesiyle kalbim göğüs kafesimi döverek dışarı çıkacakmış

gibi atardı. Otuz beş metrekare, bir oda ve bir salon evimizde nereye saklanabilirdim ki? Evimizin soba yanan salonunda anne ve babamın çift kişilik metal karyolasının hemen yanı başında benim küçük karyolam ve onun yanında koltuk takımımız ile siyah beyaz Nordmende marka televizyonumuz tren vagonları misali dip dibe sıralanmıştı. Haliyle gardirop ve diğer ihtiyaçlarımızın bulunduğu küçük odayı da ardiye olarak kullanıyorduk.

Önce bu odada kolilenmiş eşyaların arasına sızdım, buldular. Bir akşam kendimi banyoya kapattım, ama kilidi olmadığı için işe yaramadı. Başka bir akşam yaylı divanın altındaki bavulların arkasına saklandım, yine buldular tabii.

Bu korkulu sürecin sonunda hayat derslerimden önemli birini küçük yaşımda almış oldum. "Olanak olan olur, korkunun ecele faydası yoktur ve acı kaçınılmazsa zevk almanın yolları bulunmalı".

Sayılı kemik iğneleri tedavisi tamamlanmış, sıra güneş kürüne gelmişti şükür. 1973 Temmuz ayında çekilmiş bu fotoğrafta Erdek Polis Kampındayım. İki buçuk yaşındayım elimde haşlanmış mısır koçanı, "Yaşamak için değil yemek için yaşamak" hayat düsturunu benimsemeye başladığım zamanlar... Anne sütümü bir buçuk ay almışım, sonra muhallebinin tadına varmışım. Sanırım yemeye düşkünlüğüm de o zamanlardan. Fotoğraftaki ürkek bakışım da kamp fotoğrafçısının mısırımı elimden almak istemesinden, muhtemelen.

Aradan yıllar geçip de eşimin anne ve babası beni ailemden istemeye geldiği gün, aileler arası hal hatır sorma, ön sohbet kısmı bitmiş, sıra "Allah'ın emriyle istedik, peygamberin kavliyle verdik gitti" deme ve üzerine kahve içilmesi kısmına gelmişti. Gelin olacak kızdan, benden kahve yapmam istendi. Önceden hazırladığım bu fotoğrafımı kayıncımda uzattım, "Görmedim, duymadım, bilmiyordum demeyin, gelininizin bacaklarının fotoğrafına bakıyorsunuz" dediğimde kayıncımda fotoğrafı baktıktan sonra bacaklarıma panikle bakışını unutamam.

Neyse ki tedaviler olumlu sonuç vermişti de evde kalmadım(!)

Funda ALHAN
Satin Alma Müdürü
Birleşim İnşaat

DRAKULA EFSANESİ VE VAMPİR HASTALIğI PORFİRİA

Vampir hastalığı
Türkiye’de tıp kayıtlarına
geçirilenden çok daha
fazladır. Türkiye’de
vampir hastası binin
üzerindedir.
Gelin efsanelere konu
olan bu hastalık aslında
neymiş kısaca bakalım.

III. Vlad Drakula

DRACULA (KAZIKLI VOYVODA) EFSANESİ

Voyvoda III. Vlad Tepeş (d. 1431 Segeşvar, Macaristan Krallığı-ö. Aralık 1476 Bükreş yakınları, Eflak Prenslığı), Kont Drakula ya da Kazıklı Voyvoda 1456-1462 yılları arası ve 1476 yıllarında Eflak Beyliği'nin voyvodası (prens) idi.

Voyvoda III. Vlad düşmanlarını (özellikle esir aldığı Osmanlı askerlerini) kazıklara çakarak işkenceyle öldürmesiyle tarihe geçmiştir. Sonradan Bram Stoker'ın Drakula romanına ve Drakula filmlerine konu olmuştur.

III.Vlad; rakiplerini çeşitli yöntemlerle cezalandırdı ve idam etti; bu yöntemler arasında en ünlüsü olan "kazığa geçirme", ölümünden sonra kendisine "Kazıklı Vlad" (Vlad Tepeş) adının verilmesine neden olacaktı.

Kazığa geçirilenlerin kanlarını fiçilerde toplatıp şarap gibi içtiğine dair söylentiler daha sonra onun bir vampir olduğu efsanesine neden olmuştur.

Gelin efsanelere konu olan bu hastalık aslında neymiş kısaca bakalım.

PEKİ, NEDİR BU VAMPİR HASTALIĞI PORFİRİA?

Porfiria, kırmızı kan hücresi olan eritrositin yapı taşı olan hemoglobinin hem kısmının biyosentezinde diğer adıyla porfirin biyosentezi yer alan enzimlerin doğuştan ya da kazanılmış bozukluğu ya da eksikliği sonucunda gelişen bir hastalıktır.

Fotosensitivite yani ışığa karşı duyarlılık ve nöropsikiyatrik bulgular sebebiyle vampir efsanelerinin yayılmasına sebep vermiş hastalıktır diyebiliriz.

Porfirinlerin ya da kimyasal öncülerinin biriktiği yere göre akut (hepatik) porfiria ya da kutanöz (eritropoetik) porfiria olarak iki ana grupta incelenir bu hastalık. Ortaya çıkışları nörolojik komplikasyonlarla, cilt bozukluklarıyla ya da nadiren her ikisiyle seyredebilir. Hastalık, ismini Yunanca'da morumsu pigment anlamına gelen porphyra kelimesinden almıştır. Bu da, atak sırasında hastaların idrar ve dışkılarının bu rengi almasıyla ilgilidir.

Hastalığın ünü Drakula olarak resmedilen III.Vlad'ın bu hastalığa sahip olmasından ileri gelmektedir.

BELİRTİ VE BULGULARI?

Akut Porfiria

Bu gruptaki porfiria özellikle sinir sistemini etkileyerek karın ağrısı, bulantı-kusma, akut nöropati, kas zayıflığı, nöbet geçirme ile halüsinasyon, depresyon, anksiyete ve paranoya gibi ruhsal bozukluklara neden olur. Otonom sinir sistemi etkilenirse kalp aritmileri gelişir. Şiddetli ağrılar olabilir.

Kutanöz Porfiria

Bu grup, özellikle deriyi etkileyerek ışık duyarlılığına, ciltte ve dış etlerinde su dolu kabarcıklara ve nekroza, kaşıntıya yol açar. Genellikle karın ağrısı yoktur ve böylelikle diğer porfirialardan ayrılır.

Porfiria hastaları gün ışığına aşırı duyarlı oldukları için, güneş ışığına en küçük bir maruz kalma bile vücutlarında ciddi şekil bozukluklarına yol açabilir. Bu bozukluklar arasında yüz derisinde çatlama, burnun ya da parmakların düşmesi, dudakların aşırı gerginleşmesi ve dış etlerinin çekilmesi sonucu dişlerin aşırı sivri görünmesi gibi durumlar vardır.

Drakula filmlerinde sıklıkla gördüğümüz vampirin sarımsak korkusu ise açıklanabilir. Sarımsak porfiria semptomlarının ağırlaşmasına sebep olan kimyasal maddeler içermektedir, bu yüzden hastalar sarımsak yiyememektedir.

TANISI NASIL KONULUR?

Porfiria tanısı, kan, idrar ve dışkının spektroskopisi ve biyokimyasal analiziyle konmaktadır. Akut porfiria şüphesinde genellikle idrarda porfobilinojen (PBG) düzeyine bakılması ilk adımdır. Hem sentezinin azalması öncü maddelerin artmasına ve birikmesine yol açar. PBG de porfirin sentez yolunun ilk maddelerinden biridir.

TEDAVİ VE PROGNOZU NASILDIR?

Akut bir atak tanımlandığında, insan hemin enjeksiyonu ve / veya karbonhidrat perfüzyonu ile acil tedavi gereklidir. Hastalığın yönetimi, tetikleyici faktörlerin baskılanmasını, ağrıdan kurtulmayı (afyonlar), kus-

mayı ve kaygıyı durdurmayı ve atakların önlenmesini, tetikleyici faktörlerden, özellikle de ilaçlardan kaçınarak içerir.

Hem arjinat ile 1-2 gün içinde klinik iyileşme, bir iki hafta içinde de klinik iyileşmeyi takiben biyokimyasal iyileşme görülür. Ancak tedavi gecikmiş ve atak uzamışsa başarı azalabilmektedir.

TÜRKİYE'DE VAMPİR HASTALIĞI (PORFİRİA) NE DURUMDA?

Tanı ve teşhis yapılmasındaki güçlükler, yanlış teşhisler, vampir hastalığı kayıt altına alınmasına engel teşkil etmektedir. Dolayısıyla hasta sayısının kesin rakamlarına ulaşılması zordur. Elde olan verilerin bu nedenle gerçeği yansıtmadığı, asıl sayının daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Genetik hastalıklar sınıfına giren vampir hastalığı, aşırı alkol ve demir yüklemesiyle tetiklenebilmektedir.

Vampir hastalığı Türkiye'de tıp kayıtlarına geçirilenden çok daha fazladır. Türkiye'de vampir hastası binin üzerindedir.

KAYNAKLAR

1. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Porfiria>
2. <http://angelsdia.com/vampir-hastaligi-porfiria-hakkinda-bilgi/>
3. www.bilgiustam.com/porfiria-vampir-hastaligi-nedir/
4. https://nadirhastaliklar.acibadem.edu.tr/?page_id=3017
5. http://www.journalagent.com/medeniyet/pdfs/ME-DJ-29494-CASE_REPORTS-KARABEL.pdf
6. Foran SE, Abel G. Guide to porphyrias. A historical and clinical perspective. Am J Clin Pathol 2003;119 Suppl:S86-93.
7. Herrick AL, McColl KE. Acute intermittent porphyria. Best Pract Res Clin Gastroenterol 2005;19(2):235-49. <http://dx.doi.org/10.1016/j.bpg.2004.10.006>
8. Kauppinen R. Phorphyrias. Lancet 2005;365:241-52. [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(05\)17744-7](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(05)17744-7)
9. Anderson KE, Bloomer JR, Bonkovsky HL, et al. Recommendations for the diagnosis and treatment of the acute porphyrias. Ann Intern Med 2005;142:439-50.
10. https://tr.wikipedia.org/wiki/III._Vlad

Dr. Volkan BAYRAKTAR
Birleşim Grup İşyeri Hekimi
drvbayraktar@hotmail.com

SEVME SANATI

"İnsan varoluşuna dair tek akli başında ve tatmin edici yanıt sevgidir."

Erich Fromm

"Nasıl seveceğini bilmeden sevmek, sevdiğimiz kişiyi yaralar."

Thich Nhat Hahn

Günümüzdeki kültürel mite göre sevgi, kasıtlı şekilde üzerine çalıştığımız bir uygulama değil; başımıza şans eseri gelen, pasif, içine düştüğümüz, sanki ok gibi bize çarpan bir şeydir. Aşk kavramının hayal kırıklığı ile bu denli iç içe girmesinin birincil nedeni de belki sevgi üzerine ustalaşılması gerektiğine dair bakış açısını kaçırmamızdır.

Romantizmin insanlara kitaplar, filmler ve dizilerle sunduğu hayatımızda tek bir ruh eşimiz olduğu ve kadehimizdeki 'o' kişiyi bulduğumuz gün her şeyin de ideal olacağı, evliliğin mükemmel olacağı, hiçbir sıkıntımız olmayacağı mitinden bahsedildiğini duymuşsunuzdur. Bu görüşe göre olumlu giden bir ilişki zaten bu kişi ruh eşimiz olduğu için, olumsuzluklar ise henüz 'gerçek ruh eşimizi' bulamadığımız için yaşanmaktadır.

Yaşam

Sigmund Freud ve Karl Marx'ın görüşlerini bir araya getiren Alman sosyal psikolog, psikanalist ve filozof Erich Fromm'un (23 Mart 1900 – 18 Mart 1980) 1956'da yayınlanan "Sevme Sanatı" adlı eserinde incelediği de budur. Sevmek bilgi ve çaba gerektiren bir sanat mıdır, yoksa tamamen rastlantısal ve şans eseri başımıza gelen bir durum mudur? Sevme Sanatı, insanlar ikinciye inandırılmış olsa da birinci yol üzerine bir eserdir.

Fromm'a göre çoğu kişi sevme sorununu sevmekten, birini sevme kapasitesinden ziyade sevilme üzerine görür. Bu sebeple bu kişiler için sorun sevilme, sevilebilir olmaktır. İnsanlar sevmenin basit olduğunu ancak sevilecek doğru nesneyi bulmanın veya bu nesne tarafından sevilmenin zor olduğunu düşünüyorlar. Zorlandıkları, problem yaşadıkları başka bir 'sanat' dalı üzerine çalışırken gayret edip çabalarken konu basit olarak gördükleri sevgi olduğunda başarısızlıkların, aksaklıkların üzerine gitmemeyi tercih ediyorlar. Bu tutumda ise modern toplumun gelişiminde kök salmış olan çeşitli nedenler vardır. Bunun bir sebebi, bir 'sevgi nesnesi' seçimi açısından 20. yüzyılda meydana gelen büyük değişimdir. Fromm'a göre gerçek sevgiyle ilgili problem, kişilerin, 'aşka düşmek' ve 'âşık olmak' arasında ayırım yapmalarında güçlük yaşamalarındadır. İlk başta birbirine yabancı olan kişiler, onları ayıran

duvarın küçülmesi ve nihayetinde ortadan kalkması ile büyük bir coşku yaşamaktadır. Bu yakınlaşmada cinsel çekim ve birliktelik olursa çok daha güçlü hisler açığa çıkmaktadır. Ancak doğası gereği, bu tür bir sevgi kalıcı değildir, kişiler, ilk başta yalnızlıklarından kurtulmuş olmanın coşkusuna kapılır, sonra coşkunun yerini, hayal kırıklığı, öfke ve düşmanlık alır. Birbirleri için 'çıldırma' halini aşklarının kanıtı olarak görse de bu aslında önceki yalnızlıklarının yoğunluğunun kanıtıdır.

Fromm'a göre nasıl ki müzik, resim, mimari gibi alanlarda uzmanlaşmak için emek vermek gerekiyorsa; bir başka sanat dalı olan sevgi için de emek harcamak gerekir. Bir sanatı öğrenmek için de iki aşama vardır: Teoride uzmanlaşmak ve uygulamada uzmanlaşmak. Tıp sanatını öğrenmek istiyorsam öncelikle insan bedeni ve çeşitli hastalıklar konusunda bilgi sahibi olmam gerekir. Sadece kuramsal bilgiye sahip olduğumda, tıp alanında yetkin değilimdir. Bu sanatta uzmanlaşabilmek için büyük oranda pratik yapmış olmam gerekir.

Dünyada sanattan önemli bir uğraşı olmaması, nihai hedef olmalıdır, nasıl ki bu tıp, müzik, marangozluk için geçerliyse sevgi için de geçerlidir. Ve belki burada, insanların günümüz kültüründe bu konudaki bariz başarısızlıklarına rağmen neden bu sanatı öğrenmek için nadiren uğraştıkları sorusunun cevabı yatmaktadır. Sevgiye derin bir özlem duyulsa da neredeyse her şey sevgiden daha önemli görülmektedir: Başarı, prestij, para, güç.

Yaşam

Sevgi bir etkinliktir, edilginlik değildir. Sevgi'nin bir etkinlik (aktif) olduğunu söylediğimizde, etkinlik kavramının belirsizliği kafa karıştırabilir. Bu kavram, etkinlik içindeki durumu, çabayla değiştirecek bir eylemi anlatır. Ancak etkinliğin altında yatan sebepler de önemlidir. Örneğin, para hırsıyla durmadan çalışan adam, tutkularının esiri olmuştur, yani etkin görünmesine karşın, aslında, edilgindir (pasif). Öte yandan, kendini tanımak ve evrene kulak verebilmek için, hiçbir şey yapmadan oturup düşünen adam, edilgin gözükmeye karşın aslında etkindir.

Sevgi için insanların çabalamamasının sebebini Fromm, bilinçaltında sevginin maddi bir geri dönüşü olmayışına inanmamız olduğunu belirtmiştir. Ona göre aslında en çok sevgiye emek vermek gerekir çünkü sevgi ruhumuzu en çok besleyen, kalbimizi en iyi koruyan unsurdur.

Sevgi Bir Tutumdur:

"Sevgi yalnız belli bir insana bağlılık değildir; bir tutumdur; kişinin yalnız bir sevgi nesnesine değil, bütünüyle dünyaya bağlılığını gösteren bir kişilik yapısıdır. Kişi yalnız bir tek insanı seviyor, başka her şeye karşı ilgisiz kalıyorsa, sevgisi sevgi değil, birlikte yaşamaya bağlılık ya da yaygınlaştırılmış bir bencilliktir." Karl Marx

Duyguların incinmesi veya reddedilmesi ile ilgili erken deneyimler, sevme hislerimize bağlanma ve bunu sürdürme kabiliyetimize zarar verebilir. Bunun sonucu olarak kendimizi korumaya başlarız, ya başka şeyleri sevginin yerine koyarız ya da sevgiyi başka şeylerle karıştırırız. Onaylanma ve güvenlik arayışına girebiliriz. Bizi reddeden, bize zarar veren, kötü muamele yapan insanları tıpkı çocukluğumuzdaki tanıdığımız ve bildiğimiz ortamı yarattıkları için çekici buluruz. Bunun farkına varmazsak savunmaları bizimkiyle uyumlu olan kişileri seçeriz. Bu da istediğimizi düşündüğümüz yakınlığa ulaşmamıza engel olur.

Sevgi vermek ve sevgiyi almak aslında temel savunmalarımıza yani kendimizi zarar görmekten korumak için oluşturduğumuz erken adaptasyonlara meydan okur. Bir ebeveyn tarafından ihmal edildiysek ve bakım için kendimize bel bağladıysak; açık, incinebilir olma veya diğer kişiye bağlı olmaya karşı zorluk yaşadık. Sevgi, bir çeşit kimlik krizi yaratan ve bize yakınlık ve ilişkilerde kaygılı hissetmemizi söyleyen olumsuz benlik imgemize de meydan okur. Bu sebeple birçoğumuzda bilinçdışı olarak sevgimizi bir fanteziyle değiştirme eğilimi vardır.

Gerçek bağı, gerçekten 'aşık olmakla' bağlantılı gerçekli eylemleri yapmadan, aşık olduğumuz düşüncesini sürdürmeyi sağlayan bir illüzyon için feda ediyoruz. Çiftler somut şeyler yerine aralarında bir 'fantezi bağı' kurup iki farklı birey olacaklarına tek bir parça olarak ilişki kuruyorlar. Birbirlerinin dünyalarını genişletip besleyeceklerine sınırlayıp kontrol ediyorlar.

Fromm sevgi için bir his değil uygulama demiştir. O ilk kıvılcım, tutku veya özlem böyleymiş gibi hissettirse de bu duygular illa ki aşk değildir. Sevgi, davranış içerir. Bir beceridir. Gerçekten seven biri olmak için partnerimize sevildiğini tecrübe edeceği gerçek eylemlerde bulunmalıyız. Gerçek sevgi uyum, duyarlılık ve cömertlikten, diğer kişiyi desteklemekten ve onlara ışık saçan şeylerden gelir. Her gün diğer kişiye nezaket, şefkat, incelik ve saygıyla davranmayı seçtiğimizde sevmeye yeteneğimizi yetiştirip büyütürüz. Araştırmalar gerçek sevginin ömür boyu sürdüğünü gösteriyor, ancak bu büyük oranda bize ve ilişkide nasıl davrandığımızımıza bağlıdır.

'Olgunlaşmamış sevgi der ki: Seni seviyorum çünkü sana ihtiyacım var. Olgunlaşmış sevgi der ki: Sana ihtiyacım var çünkü seni seviyorum.' Erich Fromm, kitapta ayrıca sevginin teori ve uygulamasına dair insan kalbinin karmaşıklığına olağanüstü bir kavrayışla bu üst düzey insani beceride bizi us-talaşmaktan alıkoyan yanlış kavramalar ve kültürel yanlış inanışlar üzerinde duruyor.

Kaynaklar:

<https://www.brainpickings.org/2015/10/29/the-art-of-loving-erich-fromm/>

<http://www.infethiye.net/turkish/notlar/sevme-sanati-erich-fromm.htm>

<https://www.psychologytoday.com/blog/compassion-matters/201611/the-only-way-stay-in-love>

https://tr.wikiquote.org/wiki/Erich_Fromm

Psikolog Taylan ÖZKUZUCU
Bilişsel Davranışçı Terapist
taylanozkuzucu.wordpress.com
twitter.com / taylanozkuzucu
Instagram: @taylanozkuzucu

BİRBAHÇE'DE HER ŞEY BİR ARADA!

Birbahçe satış ofisine gelin, örnek dairemizi ziyaret edin.

AÇIK VE KAPALI YÜZME HAVUZU | LOUNGE ALANI
FITNESS VE SPA | ÇOK AMAÇLI SPOR SAHASI

BİRbahçe
bin mutluluk!

ALEMDAĞ MAH. NİŞANTEPE MEVKİ
SARAY CAD. NO:192
www.birbahce.com.tr
e-mail: info@birlesimgrup.com

HEMEN ARAYIN
0216 304 35 45

ARZUMUZ

GELECEK NESİLLERE DAHA YEŞİL BİR DÜNYA BIRAKMAK

Tek bir ağaç yılda yaklaşık 120 kilogram
oksijen üretmektedir.
Yani iki ağaç dörk kişilik bir ailenin
bir yıllık oksijen ihtiyacını karşılamaktadır.

AĞAÇLARI KORUYALIM !

Birleşim Grup Hatıra Ormanı projesi kapsamında Kasım 2014'te Beykoz İlçesi
Rüzgarlıbahçe Mahallesi'nde dikilen fidanlarımız büyümeye devam ediyor.

Geleceğe İZ Birakıyoruz

